

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Bomlás a kormányban Vaitoianu és Franasovici lemondása

Gyakran megismétlődő esemény egy ország politikai életében: hogy kormányok, amelyeket hiába ostromol elkeseredetten és ádáz erővel az ellenzék, végül egy kisebb jelentőségű incidensbe elcsúsznak és megbuknak. Nem lehetetlen, hogy ez a végzet vár a Brătianu-kormányra is. Tegnap Franasovici belügyi államtitkár mondott le, ma pedig az Universul azt jelenti, hogy Vaitoianu közlekedési miniszter is benyújtotta lemondását.

A részleges kormányválság egy nagyobb szabású utlevél-panama leleplezésére vezethető vissza. Nemrégben megállapították, hogy előkelő tényezők közreműködésével ezerszámra hamisítottak utleveleket és ezekre a törvénytelen utlevelekre Franasovici belügyi államtitkárnak, a belügyminiszter helyettesének a nevét hamisították rá. Kiderült, hogy a panama ügyében jelentékeny szerepet játszott Vaitoianu miniszter fivére is, aki alaposan kompromittálta magát. Franasovici a legerélyesebb vizsgálatot követelte és azt kívánta, hogy a bűnösöket, akármilyen magas pozíciókat töltsenek is be, szigorúan meg kell büntetni.

végül is Franasovici lemondott állásáról, amit a miniszterelnök el is fogadott. Viszont Vaitoianu is levonta testvérének szerepéből a konzekvenciákat és ő is felajánlotta távozását.

Nem lehetetlen, hogy ez a két kiválás erősebb bomlási processzust indít meg.

Köztudomású, hogy Vaitoianu személye különösen népszerűtlen a kormányban és legutóbb az erdélyi liberális képviselők elégedetlensége különösen ellene nyilatkozott meg. Egyébként Vaitoianu mióta a belügyminisztériumból eltávolították, teljesen alárendelt szerepet játszott a kabinetben és politikai súlyát elvesztette.

Franasovici és Vaitoianu bukása csak akkor volna döntő jelentőségű esemény az országra, ha ezt a kabinet további bomlása követné. Sem Franasovici, sem Vaitoianu személye nem adott különös szint a kabinetnek, a melyben olyan miniszterek, mint Brătianu Vintila, vagy Angelescu foglalkoztatják makacs és rövidlátó intézkedéseikkel a közvéleményt. Ha a kabinettet holmi rekonstrukcióval kiegészítik, akkor a részleges válság elveszti minden fontosságát és a liberális uralom folytatja a kormányzást ott, ahol tegnap elhagyta. A többségi képviselők legföljebb aprócspeprő belső palotaforradalmakkal adnak életjelt magukról, de komoly, erőteljes akciót nem lehet tőlük várni. Ha a kormány a sok reflektáns között ügyesen ki tudja osztani a két megüresedett tárcát, ha az elégedetlenkedőket megfelelő stallumokba el tudja helyezni, akkor megint szent a béke. Az ország tovább viselheti el a liberális kormányzás áldásait, az ambíciók és éhes aspirációk pedig kielégítve fogják elfojtani a bomlási processzus további kifejlését.

Radicsék nem mennek többé Belgrádba

Belgrád, október 18. Ma csak dr. a horvát köztársasági parasztpárt alelnöke, a Politika szerint kijelentette, hogy a horvátok arra a meggyőződésre jutottak, hogy nem lehetnek teljesen egyenrangú polgárai az államnak és hogy a parlamentarizmus csak fikció. Így azután nincs is többé értelme annak, hogy Belgrádba menjenek. Ujra a régi eszközökhöz nyúlunk vissza, vagyis a párt megint a nép soraiban folytatja küzdelmét. A győzelem így talán lassabb, de annál biztosabb. A horvát parasztpárt nem bocsátkozhatik tárgyalások-

ba a radikális párttal, amely még ma is a korrupció és a horvátokkal szemben az erőszak híve.

Belgrád, október 18. A király kihallgatáson fogadta a vezető politikusokat. Ez alkalommal Pasic, — mint a Novosztij írja — hozzájárult ahhoz, hogy a radikális párt belépjen a koalícióba. Ha a koalíció létrejön, valószínű, hogy a radikális Trifkovic kap megbízást kormányalakításra. Demokrata körökben azonban nem bíznak a koncentráció sikerében.

Andrássy helyteleníti az orosz—magyar szerződés megkötését

Budapestről jelentik: Hosszabb távollét után Andrássy Gyula gróf a napokban tért vissza Budapestre. Andrássy Gyula érdekes nyilatkozatban ítélte el a magyar kormánynak azt a politikáját, mely az orosz—magyar gazdasági szerződés megkötését eredményezte.

— Az orosz—magyar gazdasági szerződés — mondotta Andrássy — és első sorban az a körülmény, hogy elismerjük az orosz szovjetet, tehát orosz követtséget fogunk itt látni, a magam részéről érthetetlennek tűnik fel. Igaz ugyan, hogy Európa államainak többsége már megtette ezt a lépést, azonban egyetlen más európai állam sincsen olyan helyzetben, mint mi

az orosz kérdést illetően. Oroszország kormányzatában nem vesznek részt olyanok, akik nevüket az angol, francia, vagy olasz történelembe vérről irták volna be, de igen jelentős pozíciókat töltenek be a jelenlegi orosz kormányzatban azok, akik a pusztító magyarországi bolsevizmus kapcsán csak rémes emlékeket ébreszthetnek bennünk. Kun Béla, az orosz szovjet egyik befolyásos tagja tömegesen gyilkolt Oroszországban is. Én nem értem, hogy miképpen határozhatta el magát a magyar kormány arra, hogy egy Kun Bélából összeállított kormányt, amelyben a magyar bolsevisták tudvalevően nagy szerephez jutottak, elismerjen és hogy annak képvisel-

letét itt elfogadjon. Azt sem hiszem — bármennyire ígérk is, — hogy a Budapestben felállítandó orosz követtség valóban mentes lesz minden propagandától, mert az a bolsevista, aki lemond a propagandáról, megsérti a bolsevizmus Hiszekegyjét, vét a legfőbb bolsevista dogma ellen. Igaz ugyan, hogy a bolsevizmus magyarországi megismétlődésétől nem félek, de joggal tartanék attól, hogy a szovjet budapesti követtsége bolsevista agitátorokat teremthet itt Magyarországon. Ezek a pusztító forradalmi erők éppen olyan veszélybe döntenek a magyar nemzetet és társadalmat, mint az eredeti bolsevista forradalom tette.

Kényszeregyezés

Írta: Toma Floru.

a Banca Romaneasca nagyváradai fiókjának igazgatója.

A jelenlegi helyzetben a kényszeregyezés a kereskedők menedéke. Ezt a menedéket két esetben keresik fel: vagy akkor, ha az üzlet rossz menetele, vagy helytelen gazdálkodás folytán képtelen a kereskedő eleget tenni fizetési kötelezettségeinek; vagy pedig, ha a kereskedő rosszhiszemű a hitelezők kárára.

Az első esetben a kereskedő fizetési haladékokat kér a hitelezőktől; a tőke csökken, szó sincs kamatokról és rövid időn belül, miáltal üzleteit likvidálja, — a hitelezőknek kifizeti a kvótát, amit felajánlott s amit a hitelezők méltányosnak találtak. Ilyen esetekben a hitelezők közül egyesek továbbra is segítik a kereskedőt, — amikor a veszteség nem nagy és még lehetséges a szanalás, — hogy rendbehozza ügyeit.

A másik esetben, amikor a kereskedő kéri a kényszeregyezést és a tőke százalékát — 1—2 éven belüli egyenlítésre kamatokkal együtt — ajánlja fel, — meg lehet már látni kezdetből fogva, hogy rosszhiszeműség, avagy szándékos rossz gazdálkodásról van-e szó?

Rosszhiszeműség, vagyis az adós megrendezte ezt az állapotot, olyképen, hogy a valódi hitelezők kárára fiktív hitelezőket állított be, vagy pedig úgy, hogy csak a törvényes kamatot hajlandó fizetni, noha kevéssel a fizetési képesség előtt magától ajánlott fel 30—40 százalékat a hitel után, hogy üzletét, vagy vállalkozását folytathassa.

Mint rámutattam, az első esetben a kényszeregyezési kérés jogos és gyakran csőd a következménye, mert a cég nem bír talpraállni. De a második eset bőven foglalkoztatja úgy az igazságszolgáltatást, mint közgazdasági életünket.

Az igazságszolgáltatásra itten az a feladat várakozik, hogy alaposan vizsgálta meg szakértőkkel az adós helyzetét. A szakértők beható vizsgálat után nyilatkozhatnak, hogy az adós való helyzetében tényleg olyan-e, amilyennek feltűntette; avagy csak megrendezte? Mert, ha egynek sikerül fizetési haladékok — 8 százalékos kamattal — nyernie, akkor az egész piac követni fogja, vagyis mindenki igyekeznék fog üzleteit idegen tőkével, 8 százalékos kamattal lebonyolítani, ugyanakkor, amikor a piacon 20—30 százalékos fizetnek.

Ez tisztességtelen verseny is, mert az egyik — akinek kényszerezésgéget engedélyeztek — olcsó hitellel dolgozik, míg a másik, a becsületes kereskedő drágább pénzt kénytelen forgatni és így a tisztességtelen, a hitelezők kárára 1—2 év alatt rendbehozza magát, míg a másik megbukik, vagy legalább is nehezen tudja fenntartani magát.

Vizsgálat útján tehát alapos leckét lehet adni ezeknek az iparlovagoknak, akik ha jól gazdálkodtak volna, mérsékelték volna magukat és előre láthatták volna ezt a helyzetet. Hány kereskedőnek vannak nagy adósságai! Mégis, okosan gazdálkodnak, főleg kritikus időkben és a válság nyomtalanul elmúlik felettük. Az utóbbi időben sokat írtak a kényszerezésgéről és a cégekről, amelyek azt kérték, de majdnem valamennyi esetben rosszhiszműség volt jelen.

A kereskedők nem számolnak azzal, hogy a kényszerezésgéi kérelemmel milyen helyzetbe kerülnek. Egész jövőjüket tönkreteszhetik. Sokkal okosabb barátságosan megegyezni a hitelezőkkel és továbbra is fizetni nekik.

Véleményem tehát az, hogy behatóan meg kell, hogy vizsgálja az igazságszolgáltatás, valamint a hitelezők csoportja is ezeket a kényszerezésgéi kéréseket.

A jelen fájdalmas, de az adott lecke használni fog a jövőre.

Liberális klub a Széchenyi-szállodában

A Széchenyi-szálloda lépcsőházában hatalmas tábla fogadja az érkezőt: a **nemzeti liberális párt klubja**. Felmentünk, hogy megnézzük az uralkodó párt új otthonát. Ott hat pompás, diszesen kifestett terem fogad bennünket, itt rendezik be a párt az első igazi pártkört saját bútorával, felszerelésével. Kétségtelenül nagy, kényelmes és kellemes klub készül itt, a párt meg lehet azokkal elégedve, akiknek agilitása ezt a párt részére megteremtette.

Összintén szólva: meglep bennünket a helybeli liberális pártnak ez a kiépítettsége, ez a fejlett és erős organizációja. Akkor, midőn a párt politikája alkalmas arra, hogy elfordítsa tőle a közvélemény szimpátiáját, itt Biharmegyében tömör és erős szervezettel dicsekedhetik. Emlékeztünk rá, hogy Popovici Miklós prefektus egy alaposan szétzúzott és dekomponált párt-szervezetet vett át. Néhány veszekedő és állásért leselkedő emberből állott a párt és most a párt kereteit a prefektus erélyével és szívósságával sikerült annyira ki-

építeni és megszilárdítani, hogy a kész és komplet szervezetnek immár állandó otthona is van. Ugy látszik: a szervező tehetség és az energikus kéz csodákat is tud művelni, ha itt Biharmegyében, ahonnan — talán éppen a nagy távolság folytán — mindenki élesebben és tisztábban látja a kormányzat hibáit, sikerült a prefektusnak a szétkorhadt liberális szervezetbe életet és erőt lehelnie és nemcsak ujonnan összehoznia, hanem biztos kézzel együtt is tartania.

Elmondhatjuk, hogyha a kormány — amint várjuk és reméljük — rövidesen megbukik, csakis saját magának tehet a bukásért szemrehányást mert vidéki exponensei, amint a biharmegyei prefektus példája mutatja, mindent elkövettek, hogy a párt uralmát megalapozzák és meghosszabbítsák. Ideje lesz már tehát, hogy a kormány politikájában radikális és lényeges változás álljon be, mert megeshetik, hogy mire a nagy áldozatkészséggel és odaadással berendezett klub megnyílik, már más kormány fog állani az ország rúdjá mellett.

Három nagybányai festő

Vasárnap nyílik meg a három reprezentáns festő kiállítása a Helikonban

Gazdagabb, hangzártebb, hogy ugyanazt a képet több kiállítása volt már Nagyváradnak, de érdekesebb és művészebb vetőd még soha annál, mint amit három nagybányai fiatal piktor most prdukál a Helikonban. Nem szeretnők ezt a kifejezést használni, hogy szírorszia, de Jándy Dávid, Deli Antal, Korda Vince erupciós, vonalakat széth szító, formákat elmosó erjedésében van valami az őserdők meleg erejéből. Buja, tarkálló örök bujálak fölcsúsznak, mint a trópusi fak közt a kolibri tolla.

Csüggedni talán még egyik sem tud köztünk, ezért nem sokan lehet különböz tenni egy-együk hátrányára sem. Felfelé való vonal az életük, fiatal akará, amely ugyis-szűk Jándy David programjában nyilvánul meg legmarkánsabban. Modoruk ugyan más-más, módszusaik, technikájuk legfőbb ször különböz, de orchestraisan egymáshoz tartozó a három nagybányai fiatal piktor, akik egy közös kiállításon szerencsésen vetik egymáshoz válaikat.

Lexikálisan Deli Antal a legidősebb, Korda Vince és Jándy Dávid a harmincon még innennvalók. Mulijuk van, amit a katalógus így ad tudtul: Deli Antal. Először értékes tanulmányok után 1919-ben a budapesti Műcsarnokban állít ki. Első kollektív kiállítása a Nemzeti Szalonban 1920-ban. 1922-ben elnyeri a Szinyey-Merse-díj külföldi ösztöndíját s vilá-

got jár. Eredmény: kiállítás az Ernst-múzeumban a közönség és a sajtó elismerése mellett. Jándy Dávidnak 1923-ban van gyűjteményes kiállítása a budapesti Bevedereben. Korda Vince a kecskeméti művésztelepen tartotta az Akadémián Réti a mestere. Bcsben és Firenzében folyóaita taru manyait s kiállításait rendezet a budapesti Műcsarnokban és a bécsi Künstler u ban.

Deli Antal az erős színfalásokat szereti, ezt szereti a közönség is, mely bizonyára elfogadta an gyöny rűséget talál vésznaiban. Külö-ösen reprezentáló festményei a „Két fa“, az „Udvar“, a „Házak“. Igen sikerültek szépiarazai. Deli Antal impresszi nista festő, de forrá-a, mert ténusai meg nem nyu odtak, társaisal Kordával és Jándyval együtt stílusban az exprosszió felé hajlíak. Lényegében az új és növekvő fűtőgeneráció trekvéseit kö elik, azokét, akik csöppet sem a arjak lekőni magukat irányzatoknak. Korda Vince „Regényes tája“ mesészerű e k pze ésével hat, kompozíciói sokban Sz nyi Istvánhoz teszik hasonlósá. Nagyon fiyelemreméltó „Tekozló fiu“ című vázlata s arakjiban erő van, a tábuban harmonia, akvarelljei víziószertűek tomboló színeiben.

Mej állítan érdekesek Jándy Dávid képei, aki legjobban neoprimív fűtűkhöz köti magát. Birtai témája a „Zsuzsanna“ feltétlen hatásos és a kiállítás egyik legszebb vázna. A „Fürdő ök“, a „Zavar“ azt dokumentálják, hogy Jándy Dávidot fejlőd se csakhamar a legjobbnévű magyar fűtők közé emelik. Mint ahogy Korda Vince és Deli Antal talentuma is át tud törni s tul is tart Edély szűk határain. A három nagybányai festőnek kétségkívül nagy és erős sikerük lesz, mert komoly harcrai az ecstnek és meg nem alkuvó hatónai a szepiötlően és igaz művészi iránycoknak. (bárd.)

* Szőrmeáru vásárlásnál 10% engedmény Leichner str. Ciorogariu 4.

LEGELSŐ MUNKAERŐT

szőszot mérlegképes, európai koncepciójú német-magyar levelező, reprezentatív minden adminisztrációs és szervező munkában bevált gyakorlati, üzemi, áruüzleti és bankpraxissal, jelenleg műszaki engross cég vezetője á lást változtatna. Szíves megkeresést „Univerzáls“ jellegre a Hiedűs Hirtelphodába kér

Urtszabó üzletünket

**a „Sas-passagéban“
megnyitottuk**

hol a legkényesebb ízlésnek megfelelő első-rangu divatruhákat készitünk a legszolidabb árakban

Bacsó és Braun

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Ma, vasárnap utoljára

A belfásti grófnő

Izgalmas olasz dráma 6 felvonásban.

Holnap, hétfőn bemutató

BELLA DONNA

Dorian sláger film 8 felvonásban. — A főszerepben: **Pola Negri**.

PASSAGE (volt Vigadó) MOZGÓ

Ma, vasárnap utoljára

Marccó az erő embere

Kalandor film 6 felvonásban.

Ezt megelőzi:

„Fatty a ligetben“

Burleszk 2 felvonásban

Dorian filmek!

Helyárok a Passage (volt Vigadó) mozgószínházban a régiek maradtak.

Mindenki beszélgetni akar a szellemekkel

A Nagyvárad október ötödiki számában cikket írtam a nagyvárad szellemidézők klubjában történt látogatásomról. A történetekhez hiven leírtam, mint vittek bekötött szemmel a még ma is ismeretlen helyre és misztikus világítású szobában hogy folyt le az izgalmasan érdekes széansz.

A cikk annál nagyobb feltűnést keltett, mert nagyon sokan vannak Nagyváradon, akik az okkult tudományokkal foglalkoztak és annak idején tagjai is voltak a budapesti különböző spiritiszta egyesületeknek és akik most is szeretnének bekapcsolódni a nagyvárad társaság munkájába. Sokan nem is tudták, hogy ilyen egyesület van Nagyváradon és most szerkesztőségünket ostromolják leveleikkel: vigyük el őket egy-egy széanszra. A médikus, aki engem a széanszra elvitt, hallani se akar arról, hogy újabb vendégeket fogadjon a társaság. Annnyira magukba zárkoztak, annyira féltik eddigi kísérleteiket és az eljövendő eredmények komolyságát, hogy nem is csodálkozunk rajta, ha nem bocsájtanak magukhoz senkit.

Eddig mintegy harminc levél és ugyanannyi szóbeli kérelmező jelentkezett a Nagyvárad szerkesztőségében, akik minden áron elakarnak menni a széanszra. Mindenkinél van valami tulajdonos komoly dolga a szellemekkel és nem egy levél megrendítő családi tragédiára kíván feleletet kapni a szellemektől.

Hipnotizálás helyett szellemidézés.

Pár évvel ezelőtt Nagyváradon a hipnotizálás volt nagy divat. Nemcsak magánházaknál, zsurokon hipnotizált minden második ember, hanem sok professzionista hipnotizőr is tartott előadást, amelyek tulajdonképpen megkedveltették a hipnotizálást. Produkáltak nagyon szép dolgokat, de több volt közöttük a kökler.

Most a szellemidézők felé fordult minden érdeklődés. Mindenki tudni akarja jövő sorsát valamelyik elhalt kedvesének szellemétől, vagy megakarják tudni sokan, hogy a különböző harcateren elhunyt kedves él-e, vagy meghalt, hol halt meg, hogy halt meg. Minden levélből kiessendül a kérdés: hogy él most a tulvilágon az elhalt rokon szelleme. Tehát hisznek már Nagyváradon abban, hogy a testi halál után a szellem él és bolyong szerte a mindenségben, míg új testbe nem kerül. Csak ez magyarázatja meg azt a szokatlán nagy érdeklődést, ahogy a spiritiszta klub után kutatnak és intim családi ügyeket akarják a szellemek birodalmából kapott tanácsal elrendezni.

Nagyon érdekes Barna Sárinak, a városi színház fiatal szubrettjének az esete, aki tanácsot akar kérni egy nemrég elhunyt világhírű magyar író szellemétől. A spiritiszta klubnak olyan nagy lelki szenzációja lenne a hallatlanul érdekes ügy, amilyenre még nem volt példa a nagyvárad szellemidézők klubjának fiatal életében és ennek dacára egyelőre nem hajlandók Barna Sári kérésének eleget tenni.

A levelek közül egyet leközlünk, azért választottuk ezt, mert egyedül ebbe nincs nyilvánosság elé nem való családi ügy.

Oradea-Mare, 1924. okt. 9.

Igen tisztelt Uram!

Kérem Önt, sziveskedjék engem médikus barátja által egy-két képzett spiritisztával megismertetni. Magam is képzett spiritiszta vagyok, de csupán az etikai részen. Széanszon résztvenni nincs módomban, de nem is óhajtok, csupán a hitemet szeretném megszilárdítani, mert még sok bennem a kétely. Három éve keresem hiába az összeköttetést. Pesten át is próbáltam, de a vá-

rad Kör most nincs nexusban a pesti Nagy Körrel, mert onnan egyetlen címet sem tudtak mondani.

Kérem értesítsen pár sorban a megismerkedés lehetőségéről és módjáról.

Fogadja köszönetemet

K. D. né.

A szellemidézők munkája ma már nem köklerség, amikor világhírű emberek tollából egész könyvtárra való tudományos munka, népszerű ismertető, széansz-

tartására kioktató kis kézikönyv jelent meg. A szellemidézőknek is kedvez a konjunktúra: a mai idők véres, könnyes bizonytalanságában feledni, reményt keresni már a szellemekhez szeretnénk járni az emberek, megtudni, hogy a kinokkal teli földi élet után meggyötört lelkünk hogy él a tulvilágon...

Mert a test meghal, de a szellem öröké él...

(b. gy.)

Lupu a parasztpárti vezér nyilatkozik horvátországi látogatásáról és a Radicsal folytatott tárgyalásról

Bukarest, okt. 18. (A „Nagyvárad” kiküldött munkatársától.) Hogy milyen nehéz Bukarestben egy-egy politikussal találkozni, azt elképzelni is bajos. Tatarescu kisebbség, államtitkár már negyedik napja keresem.

Az ellenzéki vezetéseket már könnyebben meg lehet találni. Maniuvél példauelső nap alkalmam volt beszélni. Dr. Lupuval is, aki a parasztpárt vezére és aki szinte maga igazgatja ezt az egész szervezetet.

Az Athénée-Pallace a legelegánsabb bukaresti szálloda. Itt lakik Maniuvél Gyula is a harmadik emeleten. Dr. Lupu az első emelet 37-es szobáját bérlé.

Akkor kezdett öltözni, amikor délelőtt tíz órák felkerestem és délutánra adott találkozót. Percre pontos volt és fürgén szaladt fel a lépcsőn előttem.

Kétféle fajtája van a politikusoknak: aki hallgat és aki szeret beszélni. Dr. Lupu az utóbbiakhoz tartozik. Dr. Lupu határozottan, tudatosan és élénken vezet a tárgyalást.

A szobája tele van könyvvel. Francia és német szociológiai tanulmányok.

— Nagyon örövendek — mondja — ha vidéki kisebbségi újságírók keresnek fel. Azután hosszasan elmondja vidéki programját. Nagyon érdekes és legközelebb a beszélgetésnek erről a részéről is beszámolok.

Azután a mai politikai helyzetről és a parasztpárt céljairól kérdeztem.

— Mostani rezsimet — mondja Lupu, — nem ismerjük el törvényesnek és addig, amíg az országot ostromállapottal kormányozzák, a parlamentet csak szószéknek tekintjük, ahonnan bekiált-hatjuk tiltakozásunkat az ország közvéleményébe.

Azután a pártnak a magyar kisebbséggel szemben elfoglalt álláspontjáról kértem. Ha kormányra kerülnének, viszszaadnák-e a magyar iskolákat, amelyeket Angelescu doktor bezárított?

— Ahogy az Apponyi rezsím alatt az egész világ előtt protestáltam — mondja — a román kultúra elnyomtatása ellen, éppen úgy, de még fokozott erővel tiltakozom mindég a romániai magyarság kulturájának megsemmisítése ellen is.

— Az anyanyelv tanítása olyan jog amit nem lehet elvenni és az ez ellen intézett támadások, ha hazafias álarc alatt intézik azt, jogosulatlanok és igazságtalanok.

— Ha kormányra kerülnének, — de megmondhatom magának, hogy az még nagyon soká lesz, — a magyarságot is visszahelyezzük kulturális jogába.

Hevesvérű, mozgékony ember dr. Lupu. Egy pillanatig sem ül egy helyben. Fel-alá jár a szobában. Erős fekete kávét iszik és nagy fekete szivart szív.

— Még egy kérdést, — mondok. — Mondjon valamit képviselő ur horvátországi látogatásáról.

— Egy pillanatig sem titkoltam, — mondja — én és Madgearu voltunk Zágrábban és hosszasan tárgyaltam Radicsal, a horvát paraszvezérrel.

— A paraszti internacionale olyan politikai instrumentum, amelyre a népek

testvériesülése céljából feltétlen szükség van. Közös érdek ez, amelynek alapja a parasztság civilizációjának fejlesztése és a világbéke biztosítása.

— És, én mondom, ennek a megvalósulása, (nemzetközi politikai szerv lesz) már nincs messze.

— Azért látogattuk meg Radicsot és a horvát parasztpártot, hogy kölcsönösen informáljuk egymást a két párt és a két ország viszonyairól. És mondhalom, a látogatás eredményével meg vagyok elégedve.

Ennyit mond Lupu a horvátországi látogatásáról. És ez maga is nagyjelentőségű, hiszen a látogatást leközlő lapok nem írták meg, ki tárgyalta Radicsal és a horvát képviselőkkel. Az a tény pedig, hogy maga Lupu járt Zágrábban, igen nagy fontosságot ad a dolognak.

A parasztpárt különben tegnap este értekezletet tartott és Lupu hosszasan tárgyalt több munkásdelegációval. A tárgyalások a késő éjszakába nyultak be.

(f. s.)

Üzlethelyiség azonnal áladó

pár lépésnyire a Regele Ferdinand (Rákóczi)-utól még három évig érvényes szerződéssel.

Czim Hegedüs Hirlapiroda.

Zsoldos tanintézet

Budapest, VII. Dohány-utca 84. szám alatt.

a legjobban készít elő középiskolai magánvizsgákra. Kivonat és magyarázatok tankönyvek megrendelhetők.

Costüm, kabát, ruha és bluz

szövetek

Peltischök, bársonyok. Angol férfi öltöny és kabát szövetek, bélés és selyem árúk, flanel és barcentek, nagy választékban.

Olcsó szabott árak!

Czillér Imre nagyáruházában.

Eredeti angol szövet

különlegességeim

megérkeztek

melyből a legújabb divat szerint, szolid árban készítek legszebb kivitelű ruhákat. Pontos kiszolgálás.

CZITROM

uri szabó Str. Oltenia (volt Csengeri-utca) 1.

Mielőtt **BUTORT** vásárol
tekintse meg saját érdekében

WALLERSTEIN FERENC UTÓDAI
DANIBERG ÉS WALDNER

butor nagy áruházát

Oradea-Mare — Nagyvárad
Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 19. szám.

Állami szubvenció a színháznak

A színház sorsa felett még nem határozott a közönség, függőben van a magyarság ítélete, hogy életképes-e a mai összetétele a színháznak. Jóakarát és szorgalmat kétségen kívül van az új vezetésében is, de a színház vezetésének mindig előfeltételei vannak ott, ahol nem egész éven át s nem zavartalanul működhetik a színházak.

Nem kívánjuk ezuttal a színház művészi szervezéséről eddig kialakult véleményünkkel a közönség véleményét összehasonlítani, mert a hiányokon egyelőre úgysem segíthet az igazgató. Itt csak arra akarunk rámutatni, hogy a színházat nem lehet fenntartani válság nélkül addig, míg a világítást, fűtést a város nem adja meg s a román színházak által elvett napokat nem kárpótolja. A válság kiküldetetlen lesz ez előfeltételek nélkül, melyeket az igazgatóknak jóeleve meg kellett volna szerezni, mert a legjobb társulattal is nehezen tudná az egyensúlyt fenntartani a bevételek és kiadások között.

Ide pedig jó társulatot kell szervezni, ide opera, operett társulat s drámai együttes kell. Ha van, ami a közönségnek kell, akkor nem kell félni a magyar színházat. Az, aki egy operaelőadáson volt és zenei élvezetével eltelt, szívesen megy esetleg egy gyönyörű drámai előadásra akkor is, ha az nem is nagyon tetszett neki, mert szívesen elnézi a drámai előadások kisebb hibáit a nagy zenei eseményekért.

Mindez azonban nem biztosítja egy szezon kiadásait olyan színházaknál, amely rendezett tanácsú városban kezdődik s ott is végződik vándorlással, megszakításokkal, talán 8, esetleg 6 hónapos nagyváradai szezonnal. Ehhez sok pénz kell.

Arra kell tehát törekednünk közös érdeünkben, hogy a magyar színészet erős legyen s válságba ne juthasson. Erre van egy javaslatunk. Azt olvassuk a román újságokban, hogy a határmenti román színházak állami szubvenciója 5 millió lei, a városok 3 millióval járulnak a román színház évi fenntartásához s egy millióra teszik az előadásokból befolyó jövedelmet. Kilenc millió tehát az az alap, amelyre támaszkodhatik a román színészet s ebből 8 millió szubvenció. Helyesnek találjuk, hogy az állam és a városok anyagilag ilyen bőkezűen segítik a román színészetet, a mely még nem erősödött meg e területen. Elfeledkeznek azonban arról, hogy ezt a 8 millió szubvenciót nem csak a románok adójából adják az állam és a határmenti városok, hanem ahhoz igen tekintélyes mértékben hozzájárulnak a nemrománok is, különösen olyan helyeken, mint Nagyvárad, ahol az adózók 95 százaléka magyar. Ismételjük, nem kifogásoljuk az állami s városi szubvenciót, de az államnak épp ily irányban kell szubvencionálni a magyar társulatot is, mert egyenlően kell mérni minden nemzetiségnek, mihelyt kulturáról van szó. A színház kérdése pedig nem különálló kisebbségi érdek, hanem közös mindnyájunkké s ha 8 milliót kap a román színház, kevesebbet nem kaphatnak a magyar társulatok sem, amelyek ugyanazon városok magyar és román közönségének kulturális igényeit elégítik ki. S nem is hisszük, hogy a kormány megtagadná az állami szubvenciót, ha azt megfelelő alakban s indokoltan kéri a magyar társulatok. Ezzel a színház kérdése megoldást nyer, mert a közönség fejlett igényeihez méltó társulatot lehet szervezni.

Ne felejtsük el: ha szenved a magyar színészet, megérzi a román színészet is.

* Model-kalapok érkeztek Moskovits Etelkához.

Nyílt kérdés a nagyváradai munkássághoz

A Nagyvárad vasárnapi számában cikk láttat napvilágot, melyben D. Stefan Gavril személyemmel és — más alkalmas orgánum hijján — egyik kolozsvári napilapban megjelent cikkemmel foglalkozik. Gavril jóindulatának látszó megjegyzéseit legyen szabad az alábbiakkal kiegészítenem:

1. Én nem a nagyváradai szakszervezeteket támadtam, hanem azokat a vezetőket, akik az Uilmann S. Sándor vezetése és befolyása alatt állottak.

2. Azzal, hogy Gavril maga is dezavualta Uilmann S. Sándort és kijelentette, hogy a munkásság részéről nyilatkozatokra és egyéb elvi állásfoglalásra megbízatása nem volt, szintén engem igazol, aki azt állítottam, hogy a munkásság ennek a gazdag fantáziájú urnak aktivitásával nem azonosítja magát. Egyébként én a világért sem akarom „kompromittálni a munkásmozgalmat az ő vezetésével.”

3. A magyar kisebbségek bizonyára csak örvendezni fognak azon, hogy a munkásegységnek — mint az Gavril cikkszerű nyilatkozatából kitűnik, — már csak személyi akadályai vannak. Az erdélyi magyar kisebbségeknek mindenféleképpen érdeke, hogy az erdélyi magyar gyárakban dolgozó munkásság erős egységbe tömörüljön és ne mindenre kapható horda legyen, melyet majd az Erdély ellen minden bizonnyal megindítandó nacionalizáló offenzíva szabadtetszése szerint használnak majd ki a kisebbségi termelés megzavarására. Ehhez az aggodalomhoz tudni kell, hogy annakidején azt a sztrájkot, mely — alkalmat adva az Averescu-kormánynak arra, hogy a munkásság belső ügyeibe beavatkozzon — szétoldta a munkásmozgalmat, a katonai zónára egy olyan ember szavazata terjesztette ki, aki szélső baloldali (bolsevik) programmal a szigorú szolgálatban állott és onnan volt küldve a szájk provokálására.

4. Alapos Gavrilnak ez a kérdése is: „Bűne, hogy az Otthon-építő bizottság felszólított a szervezeten kívülálló, de céljaikkal szimpatizáló egyeseket az építkezés támogatására?” Semmi esetre sem az. Ha azonban ezt Gavril is állítja, nem szabad itt megállania és be kell lássá, hogy az úgynevezett „független” álláspont itt is kénytelen volt belátni a szociáldemokrácia igazát, mely eleitől kezdve hangsúlyozta: „jobb ma egy veréb, mint holnap egy tüzök.” Ez már az egyedül helyes realpolitika: az opportunizmus.

5. Mindenki úgy tudja, hogy a nagyváradai szakszervezetek annakidején elvi okokból szakadtak el a kolozsvári szakszervezetektől, ezért, mert akkor még azoknak politikáját nagyon megalkuvónak látták. Ilyenformán terjedt el a nagyváradai szervezetről az a hír, hogy a mostani vezetés „kommunista” és hogy a nagyváradai munkásság illegálisan a moszkvai internacionáléhoz tartozónak érzi magát és ide is tartozik. Ha ezt Gavril a nagyváradai munkásság nevében kereken tagadja, máris arra kötelezett bennünket, hogy ezt elhigyük neki.

6. Valószínűleg megérti Gavril, ha az események hű krónikása lelken viseli a becsület gondját és a polgárságot — mielőtt a Munkás-Otthon céljaira adakozna — figyelmezteti saját érdekeire. Mindenesetre mindnyájan tud vagyunk a világforradalom álman és így kérdezzük a nagyváradai független szakszervezeteket: a nagyváradai munkásság elfogadja-e a moszkvai internacionálé alapelveit? Ha igen, akkor a polgárságnak vigyáznia kell, mert saját pénzén könnyen olyan irányzatot támogathat, mely — minden konstruktív cél nélkül — csak azért akar zavarokat előidézni Európában, hogy a pánszláv militarizmus lehetőségeit kiéltse. Ha ellenben a nagyváradai szakszervezetek félre nem érthetően kijelentik azt, ami Gavril nyilatkozatából kiérző, hogy kiábrándultak a moszkvai stréberek uszításából és nem hajlandók többé a munkástömegek életérdekeivel hazárdirozni, akkor bizonyára egyetlen demokrata polgár és intellektuel nem marad a megyében, aki a Munkás-Otthon felépítését nem látja saját ügyének.

Keresztury Sándor.

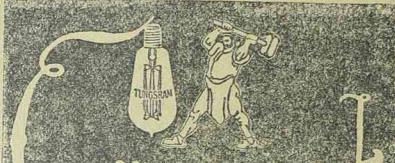
* Purgó — békeminőségben újból kapható.

* Borsalino kalapok „Antica Casa” a legjobbak egyedül Lengyelnél.

Értesitem

t. megrendelőimet, hogy az őszi idény angol szövet különlegességével változtatott mintákban, kizárólag egyes öltönyök raktáromra megérkeztek

CSOVITS uri divat-szabó
Sir. Rimanóczy-utca 4

Független kísérlet
MÉGGYÖZHETI ÖNT
ARRÓL HOGY A
„TUNGSRAM”
IZZÓLÁMPA
EGYESÍTI MAGÁBAN
EGYTÖKELETES
MODERN FÉNYFORRÁS
ÖSSZES ELŐNYEIT!

LINOLEUM

Románia legnagyobb linoleum, viaszos-vászon, gummiaru, gummikabátok és szőnyegkülönlegességek szaküzlete és gyári főlerakata.

Haas Lipót

Oradea-Mare, Sir. Regele Ferdinand 5

Raktárak:

CLUJ, TIMIȘOARA

Mélyen leszállított árak!

Viaszos vászon asztalterítő Lei	80'—
Prima futó szőnyeg mtr. —	97'—
Legerősebb gyökér futószőnyeg mtr. — — — —	125'—
Ebédli szőnyeg kétoldalt használható — — — —	1060'—
Linoleum futószőnyeg mtr. —	155'—
Linoleum ebédli szőnyeg gyönyörű mintákban —	800'—
Egyszínű barna, zöld vagy terakotta Linoleum helyiségek bevonásához 2 mtr. széles, négyzetmtr.-ként	302'—
Eros bőrvásznak kárpitosok és kocsigyártók részére	185'—
Gummi kabátok elegáns fazonokban legjobb gummizással — — — —	875-től

Nagy választék Ottóman takaróknak, ágy garnitúráknak, lábtörők, fall szőnyegek, sár- és hócipőkben, házi és tornacipőkben, mindenféle gummi-árok, iskolatáskák, celluloid gallér és közelők

Eladás nagyban és kicsinyben

Igmándi kúrák

Kapható minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzleteiben.

Offthon.

Rendszeres adag reggelizés előtt 1-2 pohárral.

597

4000 év

előtti korszakba vezethető vissza az Igmándi keserűvíz készítésének és hatékony alkatrészeinek összeállási folyamata a földgyomrában, (felfedezte Schmidthauer A. 1863. évben) s mint ilyen a gyomor-, bél- s egyéb belső betegségeknek páratlan természetes gyógyszere.

Az IGMÁNDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvizekkel.

Frigyes főherceg volt lakája közveszélyes őrült

Károly királlyal 1918-ban elakarta csapatni az összes hadvezéreket.

Bécsből jelentik: Rendkívül érdekes, a maga nemében páratlan válópör tárgyalása folyt le az itteni törvényszék előtt. Áldozata Axmanné szül. Weiss Mária asszony, szomorú hőse pedig Axmann János. Axmannról kiderült, hogy közveszélyes őrült, aki valósággal tobzódott a házasságok kötésében és eljegyzések terén.

A válópört természetesen az asszony indította és elpanaszolta, hogy 1923 szeptember 29-én ment nőül Axmannhoz, aki azonban még aznap cserbenhagyta. Később tűnt ki, hogy férje veszedelmes őrült.

A tárgyalás folyamán derült világossá azután ennek az embernek kalandos és nagyon sok nőre végzetes cselekedetei. Axmann János fia egy volt osztrák-magyar konzulnak, aki delirium teremtésben halt meg, egy nővére pedig már régebben az örültekházában van. Axmann is már gyermekkorában elmeorvosintézetben volt internálva, de csodálatosképpen a háború kitörésekor kiszakult és beállt önként katonának. A tengerészethez osztották be. A csinos fiatalembernek nagy szerencséje volt az asszonyoknál. A háború után Németországban és Oroszországban bolyongott, sőt állítólag Kolcsak seregében is harcolt.

1918 március havában különös afférje támadt Károly királlyal. Elébeállt a schönbrunni parkban sétáló királynak és arra kérte, hogy azonnal csapja el az összes minisztereket és hadvezéreket, mert azok valamennyien ostobák. Károly király magához szólította a legközelebbi rendőrt, aki a rendőrségre vitte, ahonnan a steinhofi elmeorvosintézetbe szállították. Két év múlva azonban, mint gyógyultat elbocsátották onnan, mire Németországba ment, ahol utólag kitűnt, hogy őt házasságot kötött és huszonöt nővel jegyezte el magát.

1924-ben ismét Bécsbe jött Axmann, ahol sajtóhadjáratot inszenzált a franciák ellen. Elmondta a lapok szerkesztőségében, hogy Speyerben elfogták a szeparatisták és átadták a franciáknak, akik Algírba vitték és besorozták az idegen lögregába. Rettenetes kinszenvedések után sikerült onnan megszöknie és Bécsbe jött, ahol a lapok felültek neki és hasábotk írtak a kálváriájáról. A tárgyaláson azonban kitűnt, hogy elbeszéléseiből egy szó sem volt igaz, mert az alatt az idő alatt Németországban volt, még pedig Dortmund és Lörrach városokban, ahol szintén nőket bolondított el és kicsalta vagyonukat. Lörrachban egy egyetemi tanárnak a lánya volt az áldozata, Dortmundban pedig egy gazdag kereskedő egyetlen lányát bolondította el. Ezeknek azzal dicsekedett, hogy rokonságban van az uralkodóházzal, holott az udvarhoz való viszonya csak abból állt, hogy 1917-ben lakáj volt Frigyes főhercegnél.

Ez a két nő véletlenül megtudta, hogy kicsoda Axmann és hogy Bécsben Weiss Mariát vette feleségül, mire megtették elene a feljelentést. A törvényszék, miután az orvosszakértők megállapították, hogy Axmann közveszélyes őrült, Weiss Mariával kötött házasságát érvénytelennek jelentették ki, azonkívül elrendelték Axmannnak egy elmeorvosintézetben való elhelyezését.

Uri szabó

üzletben a leg-
elegánsabb ruhák
készülnek. Őszi an-
gol szövet külön-
legességeim nagy
választékban meg-
érkeztek.

HACKMAYER, Avr. J. (Kossuth)-u. 2

Miért nem kell a könyv Nagyvárad magyar közönségének

II.

Tudom, hogy ez a riport nem mindenkit érdekel. Azokat, akik könyvet nem olvasnak, nem érdekli. De a könyvet olvasó közönség előtt nem érdektelen, mit mond még a könyvbehozatal titkára: dr. Wohl Márkus a magyar könyvekről, amikből kilencszáz művet hoztak be eddig Erdélybe.

— Az erdélyi írók közül — folytatja dr. Wohl — három írónak jelent meg eddig Magyarországon munkája: Áprily Lajos verskötetét és Berde Mária egy regényét adták ki az idén, a múlt évben pedig Reményik Sándor verseit. Mindhármat természetesen beengedte a cenzúra. Mindhárom író kötetéből csak Kolozsvár és Marosvásárhely vásárolt számottevő példányszámban. Nehány hét múlva jelent meg az Athenum kiadásában Tabéry Géza új regénye: „A szarvasbika”.

De Budapest könyvkiadói igyekeznek meghálálni a tőlük telhetőleg a román kormányzatnak azt az engedékenységet, hogy a magyar könyvek behozatalát megengedi és igyekszik azok behozatala elől minden akadályt eltüntetni. Ez a hála természetesen nem lehet más, minthogy a magyar közönséggel megismertetik a román irodalmat, vagyis román írók műveit kiadják magyar fordításban. Így már az Athenumnál szedés alatt van Ruilet sajtófőnök egyik értékes műve, melyet még több fog követni. A magyarországi könyvkiadók célja, hogy a magyar közönséget ellássák magyar könyvvel s evéghő nagyon sok áldozatot hoztak s hoznak meg állandóan. Ezzel szemben a tapasztalat különösen Nagyváradon azt bizonyítja, hogy nem érdemes. A magyar közönség olyan nem törődőmséget mutat a magyarországi kiadók áldozatkészségével szemben, hogyha nem bíztatná a könyvet foglalkozókat az a remény, hogy ez a közöny felolvad lassanként, félbehagynák a nagy fáradságot s még nagyobb áldozatot igénylő munkát. Vigasztaló még, hogy Erdély többi városaiban a könyvvásárlás összehasonlíthatatlanul jobb, mint Váradon. Én őszintén szólva eddig azt hittem, hogy azért adnak olyan könyvet, mert mert a könyvvásárló közönséget a Hegedüs Hir-lapíroda kölcsönkönyvtára, — amely e tekintetben a legjobb és a legmodernebb — abszorbeálja, amikor havi 40 leírt adja kölcsön a legfrissebb és legdrágább kiadványokat. A kölcsönkönyvtár üzleti könyveiből azonban meg kellett győződnöm, hogy az előfizetők száma alig éri el az öt-százat, tehát itt sincs elég olvasó.

— Mi az oka Ön szerint, hogy Nagyvárad közönsége nem vásárol s nem olvas könyveket?

— A közönség közönye a város lelkében van. Váradon külső, utcai életet élnek az emberek, teljesen elűtően minden más várostól. Itt nincs idejük olvasni még azoknak sem, akik egyébként az intelligenciához tartoznak. Déli séta, esti séta, mozi, kávéház. Ugyszólván az utcán élnek. Egyes gazdagoknak nincs meg az iskola és nevelésadta alapjuk ahhoz, hogy olvassanak. A gazdag emberek zömének könyvtárában néhány darab cifrába kötött könyv reprezentálja a könyvtárt. Azt se olvasta el gazdájuk, nem is fogja soha, minek vegyen hát új könyveket?

Ezzel szemben más erdélyi város lakossága otthoni, családi életet él és többet ad szellemi művelődésére. Ott lelki szükséglete az intelligenciának a könyv és a lesegényedett intelligens középosztály, amely ma nem áldozhat könyvvételre, a könyvtárakat lepte el, mert fizikai fájdalom részére, ha nem tarthat lépést az irodalom fejlődésével.

Jókai 50 kötetben

Néhány nap előtt Nagyváradra érkezett Réti Béla, a Franklin Társulat igazgatója. Nyomban felkerestem, hogy a magyar könyvbehozatal s a magyar könyv-
ipar és kereslet, irodalom viszonyairól érdeklődjek.

— Az erdélyi magyarságnak honorálni kell — mondotta Réti — a román cenzúra, illetve a kisebbségi miniszter és Riules sajtófőnök igyekezetét, hogy négy esztendő után keresztül vitték a magyar könyv behozatalát. Ez a négy esztendő há-
tározottan nagy változásokat idézett elő úgy a könyvkereskedelemben, mint az olvasó közönség között. Így például az erdélyi könyvkereskedők egyrésze elszorított a könyveladástól. A pangó könyveladás helyett áttértek papírra, képre, he-
gedüre s új berendezkedésekből még kevesen tértek vissza hivatásos üzletökhöz, de apránként vissza fognak térni, mert könyvvel foglalkozni külön passzió is és a lelkük vissza vágyik.

— Magyarországon csodálatos jelenségek észlelhetők. A könyvkereskedelem nemcsak visszatért régi medrébe, hanem olyan mezővárosokban, melyeknek ugyszólván híré se hallotta a könyvkereskedő, mint például Nógrádverőcén, komoly könyvfelzívó közönség nevelődött. A magyar tömegekre határozottan nevelő hatással volt a háború, a legkisebb városkaiban ma már könyvkereskedők vannak, mert olvasóközönségük van. Érdekes megemlíteni, hogy a híres Odgoványban és Izsákon az Athenum kereskedéseket állított fel, mert a forgalom rentabilissá tette.

— Önök Romániában igen kevés könyvet hoztak a régebbi kiadásokból...

— Csak technikai okok akadályozták meg, hogy nem jött még több könyv. Kiadják Jókait 50 kötetben, Aranyt négy kvart kötetben. Szép kiállításban, amire most sok súlyt helyeznek s a közönség ma sokat ad a külsőre is. Rengeteg régi kiadás elfogyott. Így Kant A józan ész kritikája, általában a filozófiai munkák, mert ma ezeknek van keletje Magyarországon, mint volt a háború előtt a szociológiai munkáknak. Apránként az egész magyar irodalmat behozzuk Romániába, természetesen csak azokat a munkákat, amik politikai szempontból nem kifogásolhatók.

Perédy György.

Barchendek, fanelek legnagy. bbtömegben **Leinert Mártonnál**

MOLNÁRNÁL

Ferdinánd király (Rákóczi)-út 9. szám

Prima	Flohr harisnya	69	Lei
	Muslin harisnya	88	Lei
	Szines ingek	210	Lei
la la	Szines ingek	265	Lei
Prima	Zefir ingek	300	Lei
	Zefir ing, divat minták	375	Lei
	Frack ingek	350	Lei

NYAKKENDŐK

divatnyők, bőr- és szövött keztük
ORIÁSI VÁLASZTÉKBAN

Legjobb gyermekápoló

Höfer 1 számú gyermekintőpora, Höfer Baby crême. Kapható az összes patikában, drogériában, illatszertárakban.

Lloyd 2339

A szombati hetivásár

A Beiusul című belényesi román hetilap terjedelmes vezércikkben jelenti be, hogy megüzeni a harcot az idegen kereskedőknek. Az idegen kereskedők nem holmi cschszlovákiai, törökországi, vagy délamerikai kereskedők, hanem román állampolgárok. Zsidók. Igaz, hogy adóznak, katonáskodnak, vámokat, taksákat, járulékokat fizetnek, de azért a Beiusul mégis egy találja, hogy megélniök, tehát élniök nem szabad.

A zsidóknak erre a kereskedelmi számüzetésére a Beiusul mindjárt meg is adja az első zseniális megoldási módot. Elkell rendelni. — ugymond — hogy ezentul ne csütörtökön, hanem szombaton legyen a hetivásár. Ennek két következménye lehet — fejtegeti a cikk — vagy feláldozzák az imádott pénzért a vallási parancsokat, vagy pedig istenhozzádot mondanának. „Apellálunk a helybeli és a környékbeli románság szolidaritására — fejezi be a szerző — és javasolm a belényesi és vidéki kereskedőknek, hogy kezdjenek komoly akciót ebben az irányban és bizonyosak vagyunk benne, hogy célt érünk, mert helyi érdekeinket magunk vagyunk hivatottak megoldani az érvényes törvények kezei között, nem pedig a népiunktól idegen elemek. Itt a legfőbb ideje, hogy a szavakról áttérjünk a tettekre.”

A Beiusul cikke a kereskedelmi numerus clausust akarja behozni és az akciót mindjárt így kezdi, hogy a zsidóságnak alaposan elevenébe vágjon: a vallási erőt akarja próbára tenni, azt akarja kitérítésbe hozni, azt óhajítja, hogy a zsidó kereskedő a kenyér és a hit között vergődjék és a vallási parancsokat megszegésével marcangolja önmagát. Méltó megoldás ez egy laphoz, amely a homlokán egy pap nevét viseli.

Mi sem természetesebb, hogy ezt a proposíciót komolyan venni nem fogja semmiféle hatóság. Valóban naivitás is kell hozzá valakitől, hogy így akarja a románság számára a kommercialis területet biztosítani. Tudvalevő dolog, hogyha Belényes városa így is határozna — amit kizártnak tartunk — ez a legfeljebb néhány szegény vásáros zsidó kereskedőt döntene romlásba, de gazdasági problémák megoldását egy szikrával sem vinné előre. Am maga a cikk írója is érzi, hogy a nemzsidó lakosság sem örövendene ennek a honmentő ujjításnak, mert előre vigasztalja a parasztlakosságot, hogy ne féljen, a terményeit zsidó vevők nélkül is el tudja adni.

Nem, kérjük, ilyen naiv eszközökkel nem lehet a román kereskedelmet megalapozni, de komoly román kereskedő nem is reflektál arra, hogy ezzel az eszközzel segítsék őt a boldogulásához. Az arratermett, élelmes, szorgalmas és ambiciózus román kereskedő megél akkor is, ha a hetivásáron a zsidó kalmár mellette is áll.

A kereskedelmi numerus klaususra eddig semmiféle antiszemita rezsim nem gondolt soha, mert hiszen ez jobban kompromittálna bármely országot, mint a kulturális, a felsőiskolai numerus klausus, amely különben szintén tarthatatlannak bizonyult mindenütt.

Ruhákat legolcsóbban fest, tisztít; gallérokat és kiegészítőket legolcsóbban **mos és vasal**

Szabó László Sfi. Ladislav (Körös-utca) 1.
Fiók: Bazárépület.

Ha elegánsan
akar öltözködni, keresse fel
HERSKOVITS
oltódrága u 1 szabó üzletét, Str. Gen. Moscu (Mezőy Mihály u.) 7.

Szücsmunkát
elsőrendű kivitelben, olcsó árban készít, úgy hozott, mint saját anyagából
Bodnár Lajos
szücsmester, Sas-passage 88. sz.

Fegyelmi feljelentés a nagyszalontai főszolgabíró ellen

Dr Coos Mózes nagyszalontai ügyvéd panaszt emelt a belügyminiszternél dr Greavu Aurél nagyszalontai főszolgabíró ellen és kérte a fegyelmi vizsgálat elrendelését. A belügyminiszter áttette az iratot dr Popovici Miklós prefektushoz, aki elrendelte a bevádolt főszolgabíró ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot és annak lefolytatásával Tempelean Dezső alispánt bízta meg. A feljelentők Greavu Aurél felfüggesztését is kérték, erre azonban a felsőbb hatóság nem látott indokot.

Minthogy Greavu Aurél főszolgabíró ellen emelt vádak még bobizonyítást nem nyertek, azokat részleteiben nem is ismerjük. Szeretnők hinni, hogy a vizsgálat tisztáznia fogja a főszolgabíró, mert hiszen eddigi működése a közvélemény előtt sokkal kedvezőbb színben szerepel, mint ahogy a feljelentés beállítja. Előttünk levon a feljelentés értékeiből sokat az a vád, hogy Greavu Aurél főszolgabíró a román hadsereget becsmérelte volna. Greavu tudtunkkal százados volt a román hadseregben és így fel sem tételezhető róla, hogy a hadseregről sértőleg nyilatkozzék.

A feljelentés szerint a főszolgabíró a tisztviselőknek és kispapoknak kiutalt gabonából a Toldi-malomnak juttatott 1922-ben 200.000 kg.-ot. Ennek bizonyítására több tanút nevez meg. A kiutalt tengeriből 90.000 kg.-ot viszont a tamásdai uradalomnak és 70000 kg.-ot Korda Ödön birtokosnak juttatott, viszont a tisztviselők összesen csak 5000 kilót kaptak. Vádolja a feljelentés, hogy hivatalos körutjain jogosulatlanapidíjakat szedett fel anélkül, hogy a feleknek nyugtákat adott volna. Kéri az összes italmérők kihallgatását. Részletesen írja le a feljelentés azt a vádat, hogy a főszolgabíró románellenes magatartást tanúsít. Tanukat kér kihallgatni arra, hogy Greavu Aurél zabot szállított ki Magyarországra. Ezután azt állítja a feljelentés, hogy a főszolgabíró nyilvános botrányokat rendezne. Vádolja, hogy Szalonta városától 20.000 kg. vágott fát és abrakot kapott lovainak, de nem fizetett érte. Majd részletesen azt a vádat fejt ki a feljelentés, hogy dr Greavu Aurél az 1923. évi januári határinclens alkalmával egy ciszterna tüzelőanyagot önkényes módon Weisz Márton malomigazgató kezére juttatott át. A feljelentés végül fenntartja magának a jogot, hogy a vizsgálat folyamán még más esetleges visszaéléseket is bejelentessen, amelyek felett azonban ez idő szerint még nem rendelkezik.

Gyermekruhák, női aljak és blúzok

nagy választékban, legolcsóbban

„MODEL”

Áruházban, Str. Vlahuta (Szt. János-utca) 6 szám

Harisnyát vásárolhat

de elismerten jót és

olcsón csakis

Fischer Áruházában

Sas-passage.

Házi harisnyák — — — — 20 Leitól
Maco harisnyák — — — — 40 Leitól
I-a flor harisnyák — — — — 75 Leitól
I-a selyem flor harisnyák 99 Leitól

Cérna, fiór és fátöl harisnyákban
nagy választék olcsó árak mellett.

Pastel férfi sockni — — — 22 Leitól
Csikos férfi sockni — — — 30 Leitól
Jaguárd férfi sockni — — — 55 Leitól
I-a selyem flor férfi sockni 58 Leitól
Férfi hosszú harisnya — — — 90 Leitól

Nagy választék férfi socknikban a legfinomabb minőségig, valamint gyermekharisnyákban és rövidárkban olcsó árak mellett

Costüm és kárhatszö
vetek a legolcsóbban **Leitner Marlonnál**

DIAKEGYENRUHAK & SAPKÁK

KÉSZÜLNEK
GERGELY GYULA
ÜZEMEBEN
BUL. REG. FERDINAND N° 55

! Rendkívüli olcsó !
! bevásárlási forrás !

RÓNAI & KOHN

kézműmű, női, férfidivat üzlete, Sas passage
Dorian Terrasse lejárattal szemben.

□□□

Gazdag választék: Női- és férfi ruha

szövetekben

gyönyörű tehérművekben, selym k és pongyola szövetek minden elképzelhető színekben

**A legszebb Női-
Legtökéletesebb férfi
Legjobb gyermek**

CIPŐK

a „DERBY”

cipőgyárban készülnek

Legolcsóbb gyári szabott árak!

Nagyváradi fióküzletek:

I. Bulevardul Regele Ferdinand 2
(Bazár épület)

II. Str. Avram Jancu (Kossuth-u.)
5. sz. Gyárépület.

III. Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 7.

Kitelepítik Varró Domokost a lakásából

Varró Domokos műszaki főtanácsos a biharmegyei államépítészeti hivatal főnöke volt 38 évig. Nemrégiben betegségére tekintettel nyugdíjazták. Lakása ugyanabban a házban volt, amely Berthelot-utca 2. szám alatt volt s természetesen járt neki a kincstártól. Husz éve lakik itt háborítatlanul. Ez év áprilisában nyugdíjba ment s utóda lett Gavra Sándor főmérnök, aki igen előzékeny ember s beleegyezett arra, hogy Varró Domokos átad neki egy szobát a lakásából s a többiben ott maradjon. Így is történt.

Nemsokára jelentkezett Zlatescu vámfőnök, akinek ugyanabban a házban van öt-szobás lakása, ezt úgy kapta, hogy a felmérési hivatal főnökét: Sényi Gézát kitelepítette a szőlőhegyre s ő helyébe költözött.

Zlatescu vámfőnök a bírósághoz fordult, hogy a neki járó hivatali lakást ítélje meg. A bíróság megítélte a lakást Zlatescunak, felebbezésre a törvényszék is azzal az indoklással, hogy a vámhivatal főnökét az a lakás illeti meg, amelyben az államépítészeti hivatal volt főnöke lakik. A határozatban egy havi határidőt tűzött ki a bíróság s Zlatescu tegnap ultimátumot küldött Varró Domokoshoz. A levélben felhívja, hogy október 20-án hagyja el a lakást, mert azt neki ítéltek meg.

— Ha ezt nem tenné — mondja Zlatescu levele —, úgy vámmalkalmazottakat hoz s erőhatalommal teszi ki a lakásból.

Varró Domokos elkezdett kilincselni. Először ügyvédjéhez, dr. Lazar Auréliushoz fordult, aki kijelentette, hogy fömailag megátalmazhatatlan a határozat. Zlatescu arra is hivatkozott, hogy Varró Domokosnak Nagycenyeden 3 testvérrel közös háza van. Ebben azonban sokan laknak. Jelenkezett Varró Domokos a lakásbiztonságnál s eladta, hogy lakásról kell gondoskodni, de a bizottság — rajtán már nem tisztviselő — nem foglalkozhatik az ő ügyével. Az államnak különben is joga van volt tisztviselőjét a lakásból elmozdítani. Varró Domokos most Mosoiu tábornokhoz fordul s felkéri Căta na rendőrprefektust, hogy ne engedje az utcára kerülni 38 évi szolgálat után.

Érdekes, hogy Varró Domokos volt az, aki Popp Miklós pénzügyigazgató ága idején megakadályozta, hogy az állam 80.000 koronáért eladja azt a hatalmas háztornyot, amely most sok milliót ér s amelyből kiakarták telepíteni, jóllehet rendesen fizeti a lakbért a megmaradt négy szobáért.

Ha az állam minden esetben úgy járt volna el, mint most Varró Domokos esetében, nem fűznénk e megrendítő esethez kommentárt. De tucat számba vannak itt volt tisztviselők, akik otthagyták állásaikat s nyugodtan élnek a nekik hivatalnoki minőségben lekvárt lakásokban. És ezeket senki se háborgatja.

Reméljük, hogy a vámfőnök nem váltja be a fenyegetését és nem fogja Varró Domokost a lakásában háborgatni.

A Rhédey-keriben lakók elhelyezése megfeneklik egy albérlő kárpitos ellenállásán

Megirtuk, hogy dr. Bucico polgármester rendelkezésére a városi hatóságok hozzáfogtak a Rhédey-kerti nyomorúságok azonnali likvidálásához. Négy családot már fedél alá helyeztek s a további hat családnak a járványkórház helyiségeiben utaltak ki szükséglakást.

A járványkórház helyiségeit azonban a város ideiglenes jelleggel kiadta egy Papp nevű embernek, azzal, hogyha a városnak szüksége van a kórház helyiségeire, azonnal tartozik kiüríteni és átadni. Papp a járványkórház helyiségeit nem saját céljaira fordította, hanem tovább adta albérlőbe. Az albérlők asztalosok és kárpitosok, akik műhelyt rendeztek be a betegtermekben. Papp valószínűleg jóüzletet kötött, de az ügynek erről a részéről nem akarunk ezen a helyen foglalkozni. Viszont az a helyzet állott elő, hogy most, amikor a városnak szüksége van a járványkórház helyiségeire, az egyik albérlő, Anné Ödön kárpitos megtagadta helyisége átadását. A többi albérlő, így Bittenbinder asztalos, két szobájából az egyiket már a város rendelkezésére bocsátotta. Bauer asztalos pedig felajánlotta az általa használt kórházi helyiség felét Anné Ödönnek. Anné kárpitos azonban üzleti aggályokból ezt a megoldást nem fogadta el.

Igy történhetik, hogy a polgármester határozott és egyenesen rendelete ellenére

a szerencsétlen családok még mindig a Rhédey-kert fái alatt töltik a hideg éjszakákat.

Szombatra virradón már oly hidegre fordult az idő, hogy az egyik gyermek reggelre szederjessé vált. Most már aztán végleg tűrhetetlen az a szegényteljes helyzet, hogy egy város közönségének könyörtelen asszisztálásával családok fagyynak meg és hullanak el az utcán, mint a verebek.

Nem vizsgáljuk a járványkórház kiadásával kötött szerződés különösségét, de a nyilvánosság előtt hívjuk fel a humánus gondolkodásáról jól ismert Bucico polgármesteri arra, hogy erősen szerezzen napokkal ezelőtt kelt rendelkezésének érvényét. Sem azért, hogy egy Papp nevű ember munkanélküli jövedelemhez jusson a város jóvoltából, sem azért, hogy Anné Ödön kárpitos üzletmenetét csorba ne érje, nem lehet élő és érző embereket a hideg télidő könnyűfacsaró szenvedéseinek kitenni. Hiszen olyan hideg, olykor nagyon hideg van, hogy a fűtött meleg szobákban is minden szív megfagyott.

Mosoiu miniszter Nagyváradon

Parasztküldöttségek Cipoianu államtitkár előtt

Tegnap délután több országgyűlési képviselő kíséretében Mosoiu miniszter és Cipoianu földművelésügyi államtitkár megérkeztek Nagyváradra. Velük voltak: Banescu, Chirvai Vazul, Negulescu és dr. Lascu képviselők és Petrini, a kolozsvári államtitkárság direktor generálja.

Az előkelő vendégek fogadására a pályaudvaron megjelentek dr. Popovici prefektus, dr. Bucico polgármester, Dumitrescu tábornok, Jonescu rendőrigazgató, Tempelean alispán, Marcus művészeti főfelügyelő, Szilágyi-Corbu, a tanács tagjai és még többen. Mosoiu tábornok és szvittje két szalonkocsiban foglalt helyet, az érkező és a várakozó urak szívélyesen üdvözölték egymást és anélkül, hogy hivatalos ceremóniák történtek volna, autókban és fogatokon a városba hajtottak.

Mosoiu tábornok még a délután folyamán megtekintette a lovasszobrot és a parkot, később a vármegyeházára mentek, ahol Cipoianu államtitkár Popovici prefektus részvételével és a négy parlamenti képviselő, valamint Petrini general inspektor jelenlétében fogadta Bihar- és Szatmármegye parasztküldöttségeit, akik az agrárkijáratás sérelmei miatt személyesen nyújtották be az államtitkárnak panaszait. Popovici prefektus még a nyár folyamán sürgette és készítette elő azt, hogy a falusi lakosság mely sérelmeket szenvedett a földosztás kapcsán, megjelenhessen Cipoianu államtitkár előtt. A faluk parasztjai csoportokban járultak az államtitkár elé, aki tüzetesen meghallgatta a panaszokat és az ez alkalomra berendelt agronomusok jelentését. Az államtitkár minden egyes esetben azonnali utasítást adott a jogos panaszok orvoslására.

Hat óra után a megyeházán uzsonnához terítették, előzőleg a Széchenyi-szálló

APOLLÓ MOZGÓ

Világláger!

Vasárnaptól—szerdáig

Világláger!

Ut a boldogság felé!

Griffith mesterműve, 11 hosszú felvonásban.

A főszerepekben: **Lillian Gish** és **Rudolf Barthelmess**, Amerika legkedveltebb filmstarjai.

Rendes helyárak! — A szombat és vasárnap délután 3 órai előadás mérsékelt helyárakkal.

A PORCELLÁN KIÁLLÍTÁS

nem eladó tárgyak vására lesz, hanem csupán kiállítása azoknak a remekműveknek, melyek magánygyűjtők birtokában vannak és így a nagyközönség számára más időben hozzáférhetetlenek.

Különleges kabátok, kostümök, ruhák, blusok, aljak, legujabb szövetek, selymek, bársonyok, plüsheők, tulhalmazott raktár folytán minden elfogadható árért kiárusítottak.
SPITZER, Bw-dul Regele Ferdinand 3. szám.

rezervált termékeiben rövid értekezlet volt. A miniszter és egy szűkebb körű bizottság az esti órákban ülnek össze, hogy a szoboravatási ünnepség részleteit megbeszéljék.

Izgalmas jelenet a postán

Tudvalevő, hogy a váradi posta helek óta cseppenként fizeti ki a postaútványokat. Legálább 4-5 millió lei vár kifizetésre, de a postának nincs rá pénze. El lehet képzelni, hogy ez milyen kárt jelent az ország közgazdasági életre. Napenként százával jelennek meg az emberek a pályaudvari postán és követelik, hogy járandóságukat fizessék ki. Természetesen a személyzet tehetetlen a kívánságokkal szemben, mert Buzarestből nem jön semmiféle pénz.

Tegnap este jelezték, hogy 1 milliót mégis ki fognak szombat n osztani. Ezt a kézbesítők fogják szétvinni. Mindenki szorongva várta, hogy az ő utalványát fizetik-e ki.

Tegnap délelőtt tíz órakor megjelent a Rekord-kal gyár tulajdonosa és érdeklődött, hogy 4 kap-e pénze?

Legnagyobb sajnálattal jelentették ki, hogy 4 millióból csupán 1 milliót fizetnek ki és neki nem jutott.

A kalapgyár tulajdonosa izgatottan kiakadt:

— Két hete járok ide minden nap, hogy az utalványaimat kifizessék. Tegnap Marini inspektor úr megígérte, hogy megkapom végre a pénzem. És most meint elküldenek. Kijelentem itt, ahol véletlenül egy újságíró is hallja, hogy ma elbocsátom az összes munkásaimat. Így nem lehet dolgozni, így tönkre kell menni.

A tisztviselők csendesítették az izgatott gyárost.

Nem tudjuk, mi volt a jelenet vége. Nem várjuk be. De ez a jelenet éppen eléggé illusztrálja a mai tarthatatlan helyzetet.

Dr. Fried János, a Kereskedelmi Csarnok képviselőjében tegnap délelőtt felkereste dr. Popovici Miklós prefektust s előadta, hogy a nagyváradi postahivatalnál még mindig hatmilliót kitévő utalvány vár kifizetésre. A ki nem fizetett pénzek végzetesen bénítják a városnak amenny is sok nehézséggel küzdő kereskedelmi életét. Kérte a prefektust, vesse latba befolyását, hogy az utalványokat a posta mielőbb kifizesse. Popovici Miklós prefektus készséggel ígérte meg, hogy interválni fog a kifizetések ügyében s reméli, hogy az utalványokat rövid pár napon belül kifizetik.

• „KEGYELET” a Sas alatt.

• A lipcsei vásárról nagy mennyiségű szőrmearuval megérkezett Leichner szőrmester Str. Ciorogariu (Uri-utca) 4.

Hogyan él Froreich Ernő a soproni fogházban?

Budapestről jelentik: Harmadik napja már, hogy Froreich Ernő bekisérték a soproni fogházba. Miután az ügyész irodákban kevés a leíró erő és most is hiány mutatkozott a leíró-erőkben, a fogház igazgatója úgy rendelkezett, hogy Froreich a mai naptól kezdve az ügyességi leíró-hivatalban dolgozzék. Froreichnek nyolc órákor reggel kell megjelennie az irodában és ott dolgozik délig, amikor félórai ebédidőt kap és azután újból egy órai sétára viszik.

Mai sétájára Froreich nem akart lemenni, mert a fogház ezen osztályának ablakából is ki lehet az utcára tekinteni. A törvényszéki ablakoknál ma délben is egész tömeg ember jelent meg, hogy Froreichet láthassa. Mikor az egyedi kastély ura észrevette a tömeget, visszament az irodába és panaszkodott a fogházigazgatónak, hogy az emberek őt várják és őt bámulják. A fogházigazgató erre azt a tanácsot adta neki, hogy borotváltsa le jellegzetes fekete szakállát és akkor megmenekül a kíváncsi szemektől. Froreich azonban a legerélyesebben tiltakozott az ellen, hogy szakállát levágják. Erre a vizsgálati fogság alatt nem is lehet kényszeríteni. Ha a főtárgyaláson elítélik, akkor természetesen a fegyházi szabályok szerint úgy is megfosztják szakállától.

A délutánt Froreichnek szintén az irodában kell eltölteni, ahol 6 óráig tart a munka. Azonban Froreich, aki egyedül van egy cellában lezárva képtelen arra, hogy hat órákor este, amikor a fogház szabályai szerint le kell feküdnie, visszavonuljon. Ezért megengedték neki, hogy a vacsora-idő után 8, esetleg 9 óráig este az ügyességi leírósobában dolgozhasson. Froreichné kérésére az ügyész azt a kedvezményt is megadta Froreichnek, hogy időnként egy evangélikus lelkész meglátogathassa.

A vasárnapi rapot természetesen a rabok sem töltik munkában. Épp ezért azt a kedvezményt is megadták Froreichnek, hogy mint muzikális ember vasárnaponként a fogház harmóniumán játszhatson.

Froreich ma már az irodában töltötte a napot. Nagyon szép írása van, s nyugodtan dolgozik. Azonban megállapították, hogy a nagy büntudat, amely lelkét betölti, bármennyire is takarja, megzavarja munkáját. Azokban a munkálatokban, amelyeket ma elvégzett, az a jellegzetesség állapítható meg, hogy következetesen elmulasztotta alkalmazni a szükséges helyeken az ékezeteket.

Érdekes, hogy Froreich, aki most már harmadik napja lakója a soproni fogháznak, eddig még nem vette igénybe a fogháznak nagyon jól felszerelt könyvtárát sem.

Froreich a szabadidejét, amikor a cellájában van, azzal tölti, hogy abba a karosszékbe ül, amelyet tegnap vett számára védője és mozdulatlanul a levegőbe bámul. Valószínű, hogy ekkor gondol szomorú helyzetére és bizonyos, hogy lelkiismereti furdalásai is vannak, bár amikor valaki elébe áll, igyekszik azt elleplezni. Nagyon nehezen megy ez mert mint a feleségével történt mai találkozásánál is, elhagyta az önuralma és fojtó zokogásban tört ki.

Budapesti lapok értesülése szerint különben a gyilkosság ügyében a főtárgyalásra körülbelül márciusban kerül a sor.

Anatole Franceot Jaurés hamvaival együtt szállítják a Patheonba

Párisból jelentik: A temetés előtti napon La Becheleleiben Louis Guillaume tovarsi sebész bebalzsamozta Anatole France testét. Agyát kivették és megvizsgálták. Delprier szobrász, aki Ronsard emléktűvét mintázta, lenyomatot vett arcaról és jobb kezéről.

Parlamentáris körökben kíváncsiak, hogy a november első napjaiban megnyíló első nemzetgyűlés szavazás után törvényt hozzon Anatole France holttestének a Patheonban való elhelyezéséről. Remélik, hogy időjében elintézik a javaslatot és a szertartás egybeeshet akkor Jaurés hamvainak a Patheonba való szállításával.

Arisztokraták utcai inzultusa Budapesten

Budapestről jelentik: Tegnap délelőtt a budapesti rendőrségen megjelent Herberstein Herbert gróf volt osztrák-magyar tábornagy és feljelentést tett Lónyay Károly gróf ellen, aki őt tegnap délután a Hungária-szálló előtt tetőtől bántalmazta. Ennek az ügynek az előzménye a következő:

A Hungária-szálloda előtt Herberstein Herbert gróf a bécsi Jockey Klub elnöke, aki a jelenlegi löversenyseasonban Budapesten tartózkodik véletlenül szembetalálkozott Lónyay Károly gróf császári és királyi kamarás, volt huszárszázadosal. Lónyay gróf odaállt a tábornok elé és azt kiáltotta feléje: „Du Schuft, du wirst nie mehr für Geld Dokumenten fälschen.” (Te bitang, nem fogsz többé pénzért okmányokat hamisítani.) Herberstein gróf felemelte botját, hogy a sértést megbosszulja. Ugyanebben a pillanatban azonban Lónyay gróf felemelte kezét és mielőtt még Herberstein gróf feléje sujtathatott volna, arculította a bécsi lovaregylet elnökét. Herberstein, miután a jelenet láttára nagy csödület támadt, a nagyobb botrányt elkerülendő, bement a Hungária-szállodába.

Ennek a botránynak az előzményei már több esztendőre nyúlnak vissza. Lónyay Károly grófnak négy évvel ezelőtt lovagias ügye volt Sorsits Pál gróffal és ebből kifolyólag a Jockey Klub kényeztetette Lónyay gróft, hogy a Jockey Klubból kilépjen. Lónyay magára nézve sérelmesnek találta a klub elhárását és nyolc előkelő társadalmi állású urral vizsgáltatta felül a rád nézve sérelmes ügyet. Ezek az urak teljesen igazolták Lónyay gróft, aki hiába tett lépéseket, hogy a Jockey Klub is rehabilitálja őt. Herberstein grófnak néhány hónappal ezelőtt Bécsben hasonló ügye volt. Sternberg Albert gróf, volt reichsrati képviselővel, akit mint csak alattvalót kiutasítottak Bécs területéről.

* Gummi haszfűző és trékkó melltaró modellek Kesztenbaum Juliska fűzőtermében. Ferdinand király (Rákóczi) ut.

A porcellánkiállítás katalógusa

külön szennáció lesz. Illusztrációk és merkatáblázatok díszítik a számozott példányokat, melyek egyben egy remek antik porcellán kisorsolásának sorsjegyei is lesznek.

19 Október **19** Vasárnap
délelőtt 11 órakor

SZIGLIGETI TÁRSASÁG
BERZSENY MATINÉJA

a színházban, ifjúsági előadások helyáraival. — A jegyeket a színházi pénztár már árusítja.

A NAGY CIPŐELÁRUSÍTÁS!

GONDA TESTVÉREK Cipőáruházában Bulv. Regele Ferdinand 5

vevőink egyenes kívánságára meghosszabbított, hogy ezen kedvező alkalmat mindenki kihasználhassa. — Túlzalmozott raktár miatt az összes raktáron levő női-, férfi- és gyermekcipőket minden elfogadható árral elárusítjuk. — Wimpassingi hó- és sárcipők legjobb minőségben.

Merényletterv Vilmos császár ellen

Bécsből jelentik: Nemrégiben a hollandiai lapok nyomán a német újságokban is elterjedt az a hír, hogy Vilmos császár ellen a doorni kastélyban merényletet akartak elkövetni. Az esetről most a következő részletek derültek ki: A fiatalember, aki állítólag merényletet akart elkövetni, női ruhába öltözve próbát Németországból átvitni a holland határon. Az első kísérlete nem sikerült. Autót bérelt egészen Doornig, Vilmos császár tartózkodási helyéig, de a határon gyanusnak találták. Papirjai ugyan rendben voltak — Carlowitz grófné névre voltak kiállítva — de az állítólagos grófnő tiltakozott csomagjainak átvizsgálása ellen, mire természetesen nem engedték át a határon.

Másodszor szerencsésebb volt. Sikertült félrevezetni a határőröket és egész Beutheimig eljutnia, ahol több napot töltött. Utána azonban, amint éppen Beutheimből a doorni kastélyba utazott, letartóztatták. A fiatalember nagyon ügyesen maszkírozta magát, tetőtől-talpig nőnek öltözött, de vastag hangja elárulta. A holland rendőrség erőiesen folytatja a nyomozást.

A besszarábiai halottak

Bukarestből jelenti a Rador: A kormány a Rador útján a következő hivatalos kommunikációt tette közzé:

— Egyes lapok riasztó híreket közölnek a Cetate-Alba megyei Papusogi község hat lakosának meggyilkolásáról. Az illetők, akiket a tatárbanari lázadásban való részvétellel gyanúsítottak, letartóztatták, szökést kíséreltek meg, mire a csendőrök agyonlőtték őket. A belügyminiszter dr. Lupu és Mirto parasztpárti képviselő panaszára a legszigorúbb vizsgálatot indította meg a tényállás kiderítése céljából. Duileanu ezredes a vizsgálat megcéljása céljából Kisenovbe utazott.

Az Adeverul értesülése szerint a tatárbanari események, valamint az általános besszarábiai helyzet tárgyában az ellenlélek több interpellációt fog előterjesztetni a kamarában. A felirati vita tartama alatt egész napot fognak szentelni a besszarábiai kérdés megvitatására.

Capetan. Filaret, aki a tatárbanarii letartóztatottak agyonlövésének hírére Bukarestbe hozta, a szigorú letartóztatott, mert részesnek találta a lázadásban.

* Özv. Stern Rezsónénél Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 16. uri és női fehérnemű minden kivitelben.

Régi szinkör

udvarban a

HEIMANN-KERTBEN

bejarat a sárga lobogónál

Bul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 3.

Több ezer méter

téli kabát kelme!

Három egység árban,

minden színben méterje

510—660—800 lei

Minősége utólérhetetlen!

Eladása hétfőn reggel kezdődik.

Barna Jenő

ÚJ DONSGOK

* Hétfőn megnyílik a Mircea-Egyesület napközi-otthona. Csendben minden külső zaj nélkül folytatja áldásos munkáját hónapok óta Váradon a Mircea-Egyesület dr. Buciconé elnöknő vezetése alatt. A Rhédey-kerti szabadkőműves páholy épületében valóságos kis palotát rendezett be az anya- és csecsemővédelem számára. — Most készült el teljesen az intézmény, berendezése és hétfőn adják át hivatalosan. Az egyesület dispensairje már hónapok óta működik. Szegénysorsu anyákat lát el különböző szükségleti cikkekkal, élelmiszerekkel, ruhával és orvosi tanácsal. Hétfőn átadják rendeltetésének az anya- és csecsemő napközi otthont is. Ez a Váradon eddig még nem létezett intézmény első sorban azt tűzte ki célul, hogy az arra szoruló szegény anyák csecsemőikkel együtt a gyermekágy utáni időt nyugodtan, gond és munka nélküli töltéssel él. Az otthonba olyan munkába járó szegénysorsu anyák csecsemőit veszik fel, akiknek csecsemőit egyébként gondozatlanul maradnának.

* A Weiszlovics-sírköraktár kilakoltatása. Tegnap számunkban, a Weiszlovics-sírköraktár sokat szerepelt kilakoltatási ügyével kapcsolatban, téves információk alapján azt írtuk, hogy a Banca Nationala nagyváradi igazgatósága írásban tudatta a várossal, hogy csak úgy hajlandó a város kölcsönügyét lebonyolítani, ha a bank előtti téren az Artibus épületét lebontják és Weiszlovics kőfaragó-telepén a zajos üzemet végérvényesen beszüntetik. Meggyőződünk arról, hogy mindezek nem felelnek meg a tényeknek, mert a Banca Nationala és város között ilyen természetű tárgyalások sem szóban, sem írásban nem voltak. Ezt dokumentálja egy egyébként a városi előjárásnak ez ügyben hozott határozata is, mely világosan kimondja, hogy a Weiszlovics-telepen nagy zajjal járó kőfaragó munkákat beszüntette és csak birtokon kívül fogadja el a felebezést. Az ipartelepnek engedélye működésre — mondja a végzés — nincsen. Mindentől függetlenül is meg kell hozni ezt a határozatot — mondja az előjáróság — mert az ott folyó munkálatnak zajjalármája akadályozza munkájában nemcsak a Banca Nationala, de a törvényszék tisztviselőit is.

* Meghalt a Pesti Hazai Takarékpénztár elnökgazgatója. Budapestről jelentik: Buzsáki Walder Gyula főrendiházi tag, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület elnöke, vezérigazgatója, tegnap váratlanul elhunyt. A kiváló bankember Erdélyből származott, Aradon született, a honnan egész fiatalon külföldre került. Mintegy husz-huszonöt évvel ezelőtt lépett be Walder a Pesti Hazához s teljesen maga erejéből küzdötte fel magát aránylag rövid idő alatt nagy pozíciójába. Kivételes kvalitásai mindenki részéről a legnagyobb elismerést szereztek meg az élete delén járó Walder Gyulának, akit a halál 51 éves korában ragadott el az élekorából.

* Felhívás az orvosokhoz. A bihamgyei és nagyváradi Orvos-Szövetség ez uton kéri fel azon orvosokat, akik a cluj inspect. gen. Sanit. 19714—921. sz. rendelete alapján a szabad gyakorlat elnyerése iránti kérvényüket a vármegyei, illetőleg városi főorvosi hivatalba beadták és kérvényük beadásának idejét s az iratok felterjesztésének számát f. hó 25-ig d. e. 11—12 óra között az elmeorvászban velem közölni sziveskedjenek. Vidéki kollegák ezen adatokat írásban is közölhetik. Megjegyezni kívánjuk, hogy csak azon kollegák ügyében járunk el, akik az Orvos-Szövetségnek tagjai. Oradea-Mare, 1924. okt. 17-én. Dr. Ilescu Todor, titkár.

* Orvosi hír. Dr. Lichtenegger szülész, nőorvos, operateur külföldi utjáról hazaérkezett és rendeléseit Str. Pr. Carol 7., — dr. Rác szanatóriumában — telefon 639, folytatja.

Dr. Adonyi Jenő fogorvos hazaérkezve, rendelését (Katholikus Kör épületében) újból megkezdte.

* V. Pollermann Aranka november hó 8-iki jubileumi hangversenyére a jegyek a Musicában már válthatók.

* Eljegyzés. Nasch Helen Berke és Weisz Jenő Nagyvárad. (Minden külön értesítés helyett.)

* Legjobb arcszépítő Földes Margitkára

A porcellánkiállítás

a Kereskedelmi Csarnok nagytermében

csütörtök délután nyílik meg.

* Egy nagyon jogos panasz. A Sentinela tegnapi száma azt panaszolja, hogy egész Bihar megyében tíz román lap közül legfeljebb egyet kapnak meg a postán, ellenben a magyar lapok elárasztják a falvakat. A Sentinela egyenlő elbánást kér. A panasz helyes és jogosult. Abban azonban téved a Sentinela, hogy a magyar lapokat a posta olyan pompásan kézbesítene. Ha lapjaink megbízottja bejönne hozzánk, megmutatnók neki a reklamáló levelek özönét, amit a lapok rossz kézbesítése miatt a postához intéztünk. Az egyenlő elbánás tehát megvan, mert a lapok egyaránt hiányosan jutnak vidékre az előfizetőkhez, akár román, akár magyar lapokról van szó.

BELLA DONNA

Dorian sláger-film

főszerepét

Pola Negri alakítja.

* A budapesti Operaház művészei a Katholikus Körben. Szombaton este lesz a budapesti Operaház két kiváló művészenek fellépésével az első dal- és áriaestély az idei szezonban a Katholikus Kör nagytermében. Parlagi igazgató semmi anyagi áldozatot nem kímélve hozatja dr. Nasta Mihályt és Hubert Etlét az Operaház két kiváló énekesét, kik nívós műsorukkal, gyönyörű hangyukkal és művészi énekudásukkal, valósággal frappirozni fogják Nagyvárad közönségét. A szombat esti hangversenyre minden nap 9 órától 1 óráig árusítják a jegyeket a Kath. Kör pénztárhelyiségében.

* Fehér Ártur kedd este őstere halasztotta második fellépését. A nagyhírű művész, ki igazán a frazis igazságával tényleg „egy csapásra” hódította meg a városi közönséget — rábeszélésre — megismétli szavalestjét ugyancsak a Keresk. Csarnok nagytermében este 9 órákor. A művész műsora a legtisztább irodalmat képviseli, melyhez igazán ritkán jut a közönség. Shakespeare, Bandiera, Voe Edgar, Walt Whitmann, Verhaeren, Minulescu, Isac, Petőfi, Ady, Kisfaludi, Grillpazer, Heine és a világirodalom többi reprezentációja ki a műsora, mely maga is garancia a művészi és kulturális est sikerének, mely remélhetőleg most az anyagiakkal is fogja posztolni a kiváló művész eviszi miája a külföldre Nagyvárad régi jó hírnevét. Jegyek a Hegedűs Hírlírodában és a Központi Jegyírodában kaphatók.

* Idegfájásoknál, reumánál, köszvény-nél, elhíjadosodásnál, cukorbetegségnél a Ferencz József keserűvíz rendkívül jóhatású hashajtónak bizonyul.

* Vidéki tisztviselők és tisztviselők is élvezik a kedvezményes olcsóbb árakat Rimanóczy-utcán Kertész női divatszövet, posztó és vászonárak Reklámüzletében.

* Találtatott folyó évi október hó 16-án a színház esti előadása alkalmával egy pilisch sál. Igazolt tulajdonosa átveheti a Tűzoltóparancsnokságnál.

* A „Mizrachi” szervezet ünnepi összejövetele. A „Mizrachi” szervezet, mint minden évben, az idén is Szimchesz-Thora ünnepén, folyó hó 21-én (kedden) d. u. 4 órákor tartja meg szokásos összejövetelét a Metropol-étteremben, melyre ezúton hívja meg Nagyvárad zsidóságát. Az összejövetelnek különös érdekességet ad, hogy a Palesztina-kérdés, mely ma már minden zsidó érdeklődésének középpontjában áll, minden szempontból megvitatás alá kerül és minden vélemény készsége meghallgatásra talál. Az összejövetel iránt a zsidóság széles rétegeiben óriási érdeklődés mutatkozik. Az ünnep befejezéséül kedélyes bankett lesz, melyre előjegyzéseket felvesz a Metropol-étterem.

* Ki árusít gyermek, fiú és leánycipőt? Csak a „Fecske” áruház Zsigmond és Adler Str. Nic. Jorga (Zöldfa) 8. sz.

* A Félix-fürdő téli menetrendje: Indul Váradról minden délután 1'50 és 3'45. Indul a fürdőből Váradra 7'10 délután.

* Arcápolásra használjon Agi-kremet. Kapható drogériákban és illatszertárakban. Főlerakat: Diana gyógyszerár Oradea-Marc. Kívánatra Szépségápolásról hasznos prospektust ingyen és bémmentve küld.

* Borkabátok a legszebb, legolcsóbb Leichner szücsnél str. Ciorogariu 4. sz.

Rubinstein Erna 21-én

* Gondoljunk halottainkra és sirkoszorúinkat halottak napjára már most rendeljük meg a Cildámen művirágüzemnél (Bulv. Reg. Ferdinánd, Rákóczi-ut. 20. az udvarban), ahol a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig gyári árban, izlés szerint készítik el.

* Filz-kalapokat formál Moskovits Etelka.

Darvas harisnyát a legjobbak.

* Fejfájás, szédülés legtöbbször a belek szabálytalan működéséből származik. Kopol az ideális hashajtó biztosan megszünteti.

* Kézimunka kiadásítás. Kélin, függöny, drapéria, abroszok, diványpárna, aranyterítők, tipóennel, madeira munkák, gobelinek, filécsipkék, betétek, motívok mindenféle nagyságban nagyon olcsón kaphatók Weinbergerné Zárda-utca 1. sz., Str. Manastari, Kapucinus-utca mellett.

LEGJABB

Szenzációs fordulat az Egyedi gyilkosság ügyében

Sopronból jelentik: Az Egyedi-ügy nyomozásában szenzációs fordulat állott be. Kenyeres Balázs és Minnich Károly orvosszakértők hivatalos véleményükben megállapították, hogy a Froleich által elmondott gyilkossági jelenet hazugság, amennyiben a boncolás teljes valószínűséggel megállapította, hogy Froleich kezével, vagy zsebkendőjével *álmban fojtotta meg* apósát. Az álmából ébredő Egyedi valószínűleg felkapta kezét és ekkor történt, hogy Froleich arcát megkarcolta. A nyakon a fojtogatás jelei akkor támadtak, amikor a gyilkos meg akart győződni arról, vajjon véglegesen végzett-e már áldozatával? Az orvosi vélemény alapján a nyomozást megújítják annak megállapítása végett, hogy Froleich a gyilkosságot előre megfontolt szándékkal követte-e el.

Old England keztyűi, harisnyái, női férfi ernyőit legjobbak és legolcsóbbak.

BELLA DONNA

Dorian sláger-film

főszerepét

Pola Negri alakítja.

K. Ficner Ilus tanciskolája október hó 20-án nyílik meg (Sas-passage, volt Bonboniere helyiség) külön csoportban gyermekek, felnőttek, kezdők, haladók részére.

Magánórák az összes mondain táncokból. — Beiratkozni f. hó 17-től kezdve 5-8 óráig a tanciskolában lehet.

* Legjobb villanykörtel telefonkészülék és manometer raktáromról nagyban és kicsinyben. Telefon és villanyzerelést, minden fémipari és esztétikai munkát, javításokat igen szolid áron vállal Rajz Andor elektromechanikus Szalárdi-utca 9.

MOZI

— A Dorian-filmszínházban ma, vasárnap utoljára kerül műsorra a „Belfásti grófnő, amely azon csekély számú izgalmas olasz filmek közé tartozik, amely film a bemutatón kivétel nélkül mindenkinek megnyerte tetszését. A film különös esztétikájával és izgalmas témájával mindvégig lebilincseli a közönség figyelmét, különösen a 6-ik felvonás, melyben egy olyan vihart láttunk a filmen, amit eddig keveset láthattunk. A főszerepet a bájos Suava Gallone alakítja. Az előadások ma, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor kezdődnek. A 3 óras előadás mérsékelt helyáru. — Közzöljük, hogy úgy a Dorian-filmszínház, valamint a Passage (volt Vigadó) mozgószínház termei a mai naptól kezdve kellemesen fűtve vannak.

— „Ut a boldogság felé.” Márkás kép. Griffith mesterfilmje: Lillian Gish és Richard Barthelmess. Amerika kedvelt filmstárjai a főszerepekben, érdekesítő téma, felöleli a társadalmi, szentimentális, kalandordráma minden kritériumát, gyönyörű természeti jeleneteket. Ezek jellemzik az „Ut a boldogság felé” filmet s úgy véljük, mindegyik külön-külön is elegendő garancia arra nézve, hogy e filmet mindenkinek meg kell néznie s ami a legfontosabb, mindenkinek tetszeni is fog.

— Passage (volt Vigadó) mozgószínház. Ma, vasárnap kerül utoljára műsorra „Marccó az erő embere” című izgalmas kalandorfilm. A főszerepet Marccó az ideális izomember alakítja, aki a filmen ritkán látott erőtutatóványokkal lepi meg a közönséget. A kiváló Dorian-filmes megelőzi „Fatty a ligetben” című 2 felvonásos kacagtató burleszk. A Passage mozgószínházban a helyáruk a régiék maradtak: Páholy 25, zsöllye 20, támlásszék 15, zártszék 10 lei. Az előadások kezdete fél 4, fél 6, fél 8 és negyed 10 órákor. A fél 4 óras előadás mérsékelt helyáru, melynek jegyárai a következők: Páholy 20, zsöllye 16, Támlásszék 12 és zártszék 8 lei.

TŐZSDE

Zürich, október 18. Nyitás: Berlin 10 0-a 124'12, Newyork 521, London 2339 egyen., Páris 2723 háromn., Prága 1550, Budapest 0.0068, Bukarest 285, Bécs 0.0073 fél.

Bukarest, október 18. Zárlat: Devizák: Páris 950, London 800, Newyork 178, Róma 780, Zürich 34 fél, Bécs 25 fél, Prága 530.

Zürich, október 18. Zárlat: Berlin 10 0-a 123 háromn., Amsterdam 203'80, Newyork 521, London 2339, Páris 2725, Milanó 2272 fél, Prága 1550, Budapest 0.0068, Belgrád 745, Bukarest 277 fél, Belgrád —, Varsó 100'40, Bécs 0.0073 fél.

Budapest, október 18. A szombati értékpapírpia magánforgalma: Magy. H. 440, Osztr. H. 155, Keresk. b. 1060, Földhitelb. 210, Ált. Tak. 120, Pesti Hazai 3000, Vikteória 222, Borsod-Misk. 130, Ált. szén 2640, Salgó 430, Magnezit 1550, Urikány 710, Ganz-Danub. 2100, Ganz-Vill. 1660, Pallas 140, Man. Cukor 2100, Georgia 325, Izzo 650, Österm. 200, Nasicj 1910, Ofa 505, Hazai fa 810, Államv. 450, Levante 150, Nova 128.

Budapest, október 18. (A szombati Gabonatőzsde: Rozsa 440—450, Bpesti buza 465, Hajdusági 435, dunántúli 440, csöves tengeri 155, tengeri 280—290, Akarmányárpa tiszavidéki 380—385, ujbuzs 400 ezer korona.

Gazdag koldusok

A hatóságok az új csavargótörvény alapján megfeszítették a városokat a koldusoktól. Ertesztésük szerint a koldusokat, akiknek senkiük sincs és megélni nem tudnak, a reggelen levő asztalokba, menházakba helyezték el. Bizonyos, hogy minden háború után sok szerencsétlen, nyomorékká tett ember kerül a koldusok sorsára, azonban bármily különös, de úgy van, hogy a koldusok őrültsége alkoldus és nem egy van gazdag ember, az ország, háziur közöttük.

Csak a napokban történt, hogy egy koldust bevitt a rendőrség, akinek mindkét lába hlányzott. Kiderült hogy kolozsvári, akinek jólmenő korosmája és szép háza van és ott kitűnő géplakkal jár. A háza azonban valami tatarozni való akadt, ajtótt tehát Váradra, lekaposolta műlábat, hogy itt, ahol a közönség nem ismeri, koldulással keresse meg a tatarozás összegét. Négy napig koldult Váradon és a napi jövedelme 500-600 lei volt. A rendőrök 2400 leit találtak nála és beismerte, hogy több mint 500 leit elköltött a négy nap alatt. Hazaszuppolták Kolozsvárra. De ehhez hasonló koldus még mindig akad Nagyváradon. Ennek csak a közönség az oka, amely bőven adományoz a tenyeret kártyák kezébe, holott már a hatóság közhírré tette, hogy koldulni nem szabad, a koldulása az országkóról ő gondoskodott. Közismert koldusaink közül többnek háza van, akik felhagytak a jól jövedelmező s könnyű foglalkozással és egyesek vak visszanyerte látását, a reszketős félbehagyta a reszketést és újságírással, vagy valamelyes munkával keresik meg kenyereket.

Leghelyesebben teszi tehát a közönség, ha az udvarára bebotorkáló koldust elűzi kiméltlenül és azt az összeget, amit jótékony érzületű áldozatul megkíván, a jótékony négyletekhez juttatja, amelyek számos, igazán nyomorult, beteg, gyermekes anyákat, özvegyeket, árvákat tartanak számon és segítyeznek.

A rendőrség egyébként közelebből ismeretlen felhívja a közönséget hivatalosan is, hogy kártyakodják a koldusok istápolásától.

Indítvány Franciaországban a többnejűség behozatalára

Párisból jelentik: A születések száma nemcsak a legfontosabb, hanem ugyiszlóvan az egyetlen kérdés, amely a gondolkodó francia embert érdekli, — írja Charles Richet, a Sorbonne híres tanára. — Huszonöt esztendő múlva Franciaországnak még mindig csak huszonötmillió lakosa lesz, — kiált fel Victor Cambon. — Ha 1935-ben háború törne ki, Németország tízenhétmillió embert tudna mozgósítani, Franciaország pedig csak három és félmillió, — ezt mondta nemrég egy hivatalos jelentés. — A születések gyakoribbá tételére vonatkozó minden akció eddig még hatástalanak bizonyult és ez az oka, hogy a tudósok és politikusok szűkebb körében egy radikális terv merült fel: a többnejűség behozatala.

Egész Európában 18 millió fölöslegesleány van, ebből magára Franciaországra 2 millió esik. Hughes Le Roux szenátor statisztikája szerint Franciaországban minden házasságnál tízfőre négy nő esik. Ezzel argumentálnak a többnejűség hívei.

Rámutatnak az amerikai Utah mormon államra, hogy ott a hivatalos polgári következtében a család tagjainak száma, mely átlag három szokott lenni, hétére emelkedett. Így tehát Giuseppe Ravasini elasz szociológus idézve azt mondják, hogy: „A többnejűség egyedüli módszere a nők numerikus többségének megszüntetése.” Különben is a történelem három példát mutat fel ezen a téren. A peleponzusi háború után az athéni szenátus behozta a többnejűséget, hogy megmentse a görög fajt. Amikor a harminceves háború után a német császárság lakossága 17 millióról 4 millióra csökkent, a müncheni birodalmi gyűlés kimondta, hogy tíz éven át minden férfi két feleséget vehet. Arra is rámutatnak, hogy a kétnejűség már el is van ismerve francia területen. Szenegálban ugyanis kétnejűség van érvényben; a szenegálloknak joguk van feleségeikkel magában Franciaországban is letelepüdni.

ahol feleségeik törvényes oltalom alatt állanak. A többnejűség hívei különben legközelebb nyilvánosság elé fognak lépni tervükkel, amely valószínűleg a képviselőházban is szőnyegre fog kerülni indítvány alakjában, de az indítványozók maguk sem remélik, hogy törvény lesz belőle.

Fraknoi püspököt gondnokság alá akarják helyezni

A püspökség családja tárgyal a nagyváradi káptallal és Bécsbe vitelné az agg tudost

Budapestről jelentik: Megdöbbenő és a magyar kultúrát végtelenül fájdalmasan érintő az az eset, amely a kiváló magyar történettudóssal, Fraknoi Vilmosmal, a nagyváradi származású püspökkel történt. Fraknoi Vilmos 1923-ban supos operáción esett át Bécsben. A műtét után Budapestre utazott, ahol azonban nem kapott lakást. Ebben az időben megismerkedett dr. T. T. fővárosi ügyvéddel, aki hogy-hogynem, beleszóppent a 80 évnél idősebb főpap kegyeibe. Az ügyvéd fölajánlotta neki, hogyha leköti kanonoki járandóságait, lakásából két szobát bocsájt rendelkezésére, gondozni fogja és minden jóval ellátja.

Az ősz főpap írásbeli szerződést kötött az ügyvéddel, aki azonban a legutóbbi módon megrovíditette őt. Fraknoi püspök kénytelen volt szűkös élelemmel megelégedni s minthogy jövedelmei a szerződés szerint az ügyvédhez futottak be, a leghetetlenebb helyekre volt kénytelen fordulni támogatásért. Így néhány koronát az Akadémia portásától kért kölcsön, ennivalót pedig igen gyakran apólnője, Szidi néni, teljes nevén Urbánesek Imréné, a piarista rendház alkalmazottja vitt neki. Ruhái teljesen lerongyolódtak, úgy hogy mikor később elkerült ebből a lakásból, egy szál kabátja volt mindössze. Ez év májusában bécsi rokonai értesülvén a püspök helyzetéről, a Park-szanaszatóriumban helyezték őt el. Még a Park-szanaszatóriumba való költözése előtt azonban lakást is kapott Fraknoi Vilmos. Később hajléktalan maradt az ősz püspök és hosszas utánjárásra Vass József népjóléti miniszter utalt ki számára lakást.

Újabb budapesti távirati jelentés szerint az agg főpapot gondnokság alá óhajtja helyeztetni a családja. Ez az intézkedés azért vált szükségessé, mert az utolsó időkben Fraknoi ügyei tulságosan összekuszálódtak.

A gondnokság alá helyeztetés kérését Kestranek Vilmos, az Angol-Osztrák Bank bécsi vezérigazgatója terjesztette elő, aki egyben a nagyváradi káptallal megállapodva Bécsbe is vitetné Fraknoit, hogy ott méltóságának és érdemes multjának megfelelő keretek közt éljen.

A gondnoki tisztre egy magasállású egyházférfiut kérnek fel. Fraknoi vagyoni ügyeit a család a gondnokság alá helyezéssel egyidejűleg rendezni fogja.

Az ősz és téli évad

kabát- és öllönyszövet

újdonságait valamint **bélésárakat**

a legminimálisabb haszonnal kalkulálva, szigorúan szabott árak mellett, meglepő olcsón árul a szoliditására és a szilárditására

SZÉKELY

posztóáruháza

Sz. Áram 1. (Kossuth-u.) 5.

Figyelem! Női és férfi **Harisnyák, Keztyűk** **Figyelem!** Leszállított olcsó árakban.

NEUMANN

Strada General Mogolu (Kert-utca) 1. szám

Harisnyák, keztyűk, selyemsálak, nyakkendők nagyválasztékban

Szenszki Miklós

divatáru üzletében 1650 Sas-passage

DIVATSZÖVET

újdonságaimból a lelegegánsabb ruhákat készítem szolid árban

PACSAY 1. sz. b. Bulv. Bucarestilor (Starovesky-u) 27

Figyelem Fehérnemű csipkék, Finom himzések, férfi- és női- **fehérneműek** méret után is megrendelhetők.

Harisnyák, szveterok nyakkendők és rövidárak legolcsóbban

LONDON Bulv. Reg. Ferdinand No. 10 Stern-palota.

Nagyváradi legrégebbi szűcs és szőrmearmáza.

Zboray Gyula és Tsa cég

athelye: Bulv. Regele Ferdinand 8. (Stepper cukrázdával szemben)

Ajánlja duvan felszerelt rakatát a n. é. szives figyelembe közönség

Női kabátok és ruhák elegáns kivitelben a legutányosabban

Hevesi áruházában

Strada Nicolae Jorga — Zöldfa-utca.

ÉRTESETÉS!

A drágaság megszűntetésére elhatároztam üzletem nagy forgalomra való berendezkedését, ha a vendéközönség a ánlalom nagy gazdasági horderejét felismeri és forgalmam vásárlásával megháromszorozza, úgy módjában lesz elsőrendű árut a legolcsóbb árban nálam beszerezni.

Az eladás 10% haszon mellett történik, ami teljes 20% megtakarítást jelent; már egy pár harisnyánál is 30-40 lei különbség mutatkozik, ugyszintén az összes cikkeknél feltűnő nagy árkülönblet.

Női, férfi és gyermekharisnyák garantált minőségekben

Különleges újdonságok divatmellények és kabátokban.

DARVAS speciális kötött áruk áruháza

Bul. Regele Ferdinand 3.

Kirakatárakat kérem figyelemmel kísérni

Az utolsó éjszaka

Írta: Bónyi Adorján.

Mégegyszer jól kinyújtózott a nagy karosszékekben. Szívartát szívta lassan, jó fekete szivart és zamatos, zöld pálinkát ivott. Gondolta, ez az öt perc, tíz perc már mindegy. Azután ugys meg kell törtenni...

Képtelenül, szörnyűségesen megunt az életét. Semmi baja nem volt vele, ellenkezőleg: mindene volt, mindent megkóstolt és mindentől megcsömörlött.

Gazdag volt, oly gozdog, hogy maga sem tudta megmérni a vagyonát. Próbálta két kézzel szórni, meg sem kottyant. Megélvezte mindazt a szépet, amit az élet nyújthat. Betelt mindegyikkel. Kártyával próbálta felajzani csüggeteg idegeit: mindig csak nyert. Ez végtére is kellemetlen volt és unalmas; abbahagyta. Italal próbálkozott; ezt aztán úgy megszokta, hogy már alig-alig adott neki némi mámort. Felhagyott ezzel is. Kitudón sportolt s eleinte gyönyörűséget okozott neki, hogy golfban, tenniszben, autóvezetésben tulszárnyal mindenkit, de itt meg aztán magányossága, egyedüllálása, versenyenkívülisége vált unalmassá. Néha rászánta magát, hogy dolgozni fog valamit; de bármilyen komoly munkába kezdett, hamarosan kiderült, hogy ilyesmihez nincs semmi tehetsége. Eleinte gyönyörködötték a nők, válogatás nélkül kalandozott köztük, de ez megint nemcsak unalmassá, hanem egyszerűen utálatossá vált: veszedelmes híre lett, elveszett előtte az ellentét gyönyörűsége és a legkábitóbb és megközelíthetlenebb asszonyok is szétolvadtak első érintésére, mint a parázstól a viasz. A zsákmányolást, a szabad prédát megunva, megházasodott. Eleinte nagy és új ingereket jelentett számára a házasság s a szerelmes szép fiatal asszony, de aztán megtorpant a kedve itt is és rájött, hogy ez az utolsó stáció, ezután nincs semmi és itt sem várhat többé semmi újat.

Páratlanul szép lakásának közepén, amelyet már semmi értékkel és ritkassággal sebbé díszíteni nem tudott volna, így ült ezen az estén, azzal az elhatározott szándékkal, hogy pár perc múlva végez önmagával s végez ezzel az egész förtelmesen unalmas élettel.

Ez az elhatározása már régi volt. Alaposan meghányta-vetette a befejezés módját is. Szépen, előkelően, csónészen kell megtörténni. Egy angol fegyvergyárban külön rendelte meg a fegyvert hozzá. Semmiség, akkora, mint egy gyufásdoboz. Elfér a mellényzsebben. Fekete, finom, tökéletes. Fűsnélküli lőpor: a korom nyoma csunya lenne az ingen vagy a bőrön. Hangja ugyszólván semmi, csattanása akkora csak, mint mikor egy kést összecusznak. De átitó ereje irtózatoss, főleg közeli távolságról. Hatása biztos.

Itt volt a mellénye felső zsebében. A szíve felett. Közel, hogy ezek ketten megbarátkozzanak. Nemsokára közülük lesz egymáshoz.

Szívartját ujjnyit nőtt a kemény, szürke hamu. Még egypár szippantás, aztán... jó lesz ez így csendben, senki se hallja meg, reggelig nem háborgatják, nem okoskodhatnak doktorral, megiegyébbel, jó lesz, nagyon jó lesz...

Lecsukta a szemét.

Ekkor az ajtaján kopogtak.

Az inas jött be egy levéllel. A levelet ember hozta, aki nyomban elment. Választ nem várt. Az inas most átadta a levelet, nem mozdult, de nem kapott semmi utasítást, hát nemsokára megfordult és kiment.

A levél itt hevert az asztalon. Rendes, fehér boríték, cím nélkül. Vállat vont. Mi köze hozzá? Mit érdeklí ez? Most mindjárt vége lesz ennek a szívartnak. Ez az egész. Semmi más nem fontos.

De a levélboríték fehérsége és simasága különösmód kikiabált a homályos szoba sötétségéből. Valami bágyadt kíváncsiságot érzett. A szívartjából még egy órányi égett csak. Szórakozottan utána nézett a levélnek és fölbontotta.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

Egyetlen kusza sor volt benne: „A Péter-utca sarkán várlak. Jöjj azonnal. Életemről van szó, boldogságodról.”

Elmosolyodott. Életeről... boldogságáról... neki? Ép most? De nagy ostobaság.

Elszívta a szivart, bedobta a hamutartóba. Elővette a piciny fegyvert, megvizsgálta mégegyszer. Hat kicsi, hegyes golyó egyetlen sikkban, mind a helyén. Annyit ereszt majd belőlük utra, amennyihez ereje lesz. Annál biztosabb.

Most mégegyszer odanyúlt a levél után. Nem lehetett kivenni még azt sem, férfirás ez, vagy női. Egyszerre furcsa ötlete támadt. Hiszen most már ugys mind egy. Mi lehet az, ami utolsó pillanatban ilyen közönséges és váratlan módon meg akarja állítani?

Olyasfélért érzett a torkában, mintha szomjas lenne. Pedig ez csak kíváncsiság volt. De már elszokott az izétől, nem ismerte meg.

Elmosolyodott. Visszatette a fegyvert, fel a kis mellényzsebbe. No lám, Háttha utoljára tartogat még az élet számára egy parányi meglepetést, egy érdekes eseményt, melynek az izével szájában jobb lesz elaludni.

Felállt, kiment, kabátot vett, megnézte, nála van-e a hall kulcsa, a kapu kulcsa, ezért a kis sétatért nem érdemes a szolgákat felzavarni. Künn volt az utcán. Lusta, meleg éjszaka volt. Érezte ebben az álmos melegben, hogy többé egyetlen mozdulatra sem volna képes, amellyel megállíthatná magát az eltökélt halál felé vezető úton.

Ugy emlékezett: Péter-utca a harmadik mellékutca jobbra. Lassan, lomposan ment, magába és unalmába mélyedve, végig az előkelő negyed sötét, fasoros utcáján, el az első, el a második mellékutca mellett. Most, itt van, ez a Péter-utca.

Körülnézett.

Abban a pillanatban előről és hátulról ráugrottak emberek, akiket e pillanatig nem is látott. Átnyaláboltak, egy szempillantásra még látott egy nagy fekete gépkecsit állani a mellékutca mélyén, aztán valami selymes feketeség borult a fejére, egy hatalmas erőfeszítést tett, hogy lerázza támadóit, de mintha vaskapcsok fogának körül s bódító, édeskes szag ömlött orrába és elernyed.

Amikor ujbló magához tért, valami kocsiszínben találta magát, egy csukott deszkabódében, amelynek rozszant deszkatejétől ösztövére faoszlopok tartották. Egy ilyen faoszlophoz volt ő hozzákötözve két kezénél fogva. Egy ablakpárkányon egy autólámpa égett s egy fapadon négy-öt suhancoma ült, szemrehuzott sapkával s őt nézték.

Amint észrevették, hogy magához tért, az egyik odajött hozzá. Vigyorgott és pálinkaszaga volt. Barátságosan mondogta:

— Ne félj, öreg, a levél elment már a feleségednek. Az áll benne, hogyha éjféle nem lesz itt a kezünk közt egymillió készpénzben, tizenkét óra egy perckor ledurantunk, mint egy macskát. Az is benne volt a levélben, hogy akkor is így csinálunk, ha a küldöncünk nem jön vissza és az asszony rendőrség meg mifene után nézne. Most féltizenkettő.

Vigyorgott, kedvesen és vigasztalólag. Aztán visszament a többi közé s most már nyugodtan, vidáman és összevissza kezdtek kiabálni, miközben egy kövér pálinkás butykos kézzel-kézre járt.

A megkötözött ember agya gyors csapásokkal emelkedett ki a zavar, eszmélet-

lenség és meglepetés kódéből. Nem mozdult, gondolkodott.

Tizenegy óra lehetett, amikor elindult hazulról. Most féltizenkettő. Még egy fél-óra van. A gazfickók közül az egyik elment a levéllel a feleségéhez. A feleség kétségtelenül... első szóra...

Hirtelen végigborzadt. Szeme tágra meredt és a szája szétnyílt az irtózatból.

Az a fickó nem adhatja át feleségének a levelet! Nem adhatja át, mert nem tud hozzá bejutni!

Kényelmi szempontból ő már évek óta úgy rendezkedett be abban a villában, hogy oda emberi lélek éjszaka be nem teheti a lábát. Tíz órakor a szolgák kikapcsolják a kapu csengőjének vezetékeit — ő parancsolta meg gőgösen: itt senkinek, aki váratlanul jön, nincs keresnivalója. Az az ember ott hiába csönget: a csengő néma. Átmászni a kapun? A kerítésen? Lehetetlen. Amikor a szolgák kikapcsolják a kapu csengőt, egyúttal a csengők kis tábláján átfordítanak egy másik fogantyút. Ez azt jelenti, hogy a vaskerítés dárdáinak hegye meglelik villamossággal. Aki ott fel akar kapaszkodni, az szélütötten hull vissza onnan. Az ő haza éjszaka megközelíthetlenebb, mint a hold odafenn az égen. Valamikor szeretett zavartalanul aludni...

(Folyt. köv.)

Esőernyők harisnyák

Blumnál
a körösparton költött árak legolcsóbban

HÓCIPŐ és KALUCSNI
legjobb minőségben
REICHARD DEZSO
cégnél kapható.

Télikabát
raglán
és öltöny

Szövet

különlegességeinket
idény előtti olcsó árban árusítjuk.

HAVAS és GRÜNFELD posztó áruház
Avram J. (Kossuth)-u. 8. Sasátjáróval szemben.

Brilliansékszerek
ezüst drág nagy
választékban —
KALMAN
ékszerezésnél
Piața Unirii Str. László tér.

Jön! Jön!
A temesvári magasloktartalmu
„Record-Speciala”-sör

ASZTALOSOK BUTORCSARNOKÁBAN

Strada General Moșoiu (Kert-utca)

a legszolidabb kiválmómtól a legmagasabb igényekig kaphatók: ebédlő-, háló-, iroda- és konyha-berendezések, asztalkák, gyermekágyak, garnitúrok, szőlyéek, hencserek stb.

**A könnyű munkakönyvszerzés
alkonya.**

A volt magyarországi ipartestületek évtizedeken át eredmény nélkül kérték az ipartörvény 101. §-a d) pontjának megváltoztatását illetve eltörlését, mert ezen §-ban mód adatolt arra, hogy a tizenöt életévét betöltött egyén — akár értahez, akár nem — szakipari segédi munkakönyvet kaphatott. Alig 2 hónapja, hogy ezen káros paragrafus megváltoztatására a kolozsvári Ipartestület országos akciót indított, még pedig, ahogy a jelekből látjuk, eredményesen. Illesse elismerés érte az ipartügyek vezetésére hivatott munkatügyi miniszteriumot. Ezen miniszterium ugyanis az Ipartestületek részéről hozzá tömegesen felterjesztett panaszt és ezen paragrafus módosítása illetve eltörlésére irányított kérelmet figyelemre méltatta és véleményadásra sürgősen kiadta a munkatügyi inspektorátusoknak. Az inspektorátusok most aztán a kerületükbe tartozó ipartestületeket kérdezik meg s az ő véleményeiket halgatja meg. Remélhetőleg az Ipartestületek, amint azt revíziót kéro feliratukban is kifejezésre juttatták, ragaszkodni fognak az ezen pont alapján való munkakönyv elnyerésének lehetlenné való teteléhez s így remélhető, hogy jövőben egyedül és csakis azon munkások fognak munkakönyvhöz jutni, kik kellő tanoncidót töltöttek ki. Ez annál inkább remélhető, mert a regáti ipartörvény háromféle fogalmat ismer a munkás és iparos körül, még pedig „mestert”, „ipari szakmunkást” és csak „munkást.” Ezeket mindegyiket különféle könyvekkel látják el a regátban is. Ezek alapján az ipari szakmunkás mester lehet, de a munkásigazolvánnyal bíró egyén önálló iparos vagy mester, soha.

Ezen rendszernek Erdélyre való behozatala mindenesetre nagyon fűvös és hasznos volna a képesítést kívánó iparágakban, mert ezzel a kontárkodás nagy mértékben megszűnne, a hivatott és tanult iparosok száma és tekintélye nőne és megélhetésük biztosabbá volna téve.

**Órás, ékszerész és aranyműves
iparosok gyűlése.**

Megemlékeztünk a mult számunkban hogy a fenti szakma a kongresszus előkészítésével foglalkozik. Ezen ügyben f. hó 12-én tartott közgyűlés a fenti kérdés mellett több más, életbevágó szakmai kérdéssel is foglalkozott melynek kapcsán kimondotta a közgyűlés, hogy a f. hó 26. és 27-én tartandó országos kongresszuson magát képviseltetni fogja.

Bőriparosok szervezkedése.

A cipészipari szakosztálynak szindikátussá való átalakítása alkalmából felvetették azt az eszmét, hogy Nagyvárad összes bórrel dolgozó iparosai egy szindikátusba tömörüljenek. Ennek jelentősége és haszna igen kézenfekvő, hiszen mindannyian a bőripari szakmák művelése, a bőripari termékek termelésével foglalkoznak, mely közös érdekek összekapcsolja őket. Felhívjuk ezen mozgalmra tehát az összes cipész, csizmadia, timár, szücs, bőróndós, szíjgyártó, stb. iparosokat, hogy vegyenek részt ezen mozgalomban annál is inkább, mert egyik-

másik szakmában az önálló iparosok száma kevés, hogy önálló szakosztályt, illetve szindikátust fenntartani képtelenek volnának. Ha pedig a bőripari szindikátus így a felvetett formában létesülne, akkor bizonyos, hogy a legkisebb szakma érdekei is védelmet találnának a nagy számot és tekintélyt magába foglaló bőripari szakma szindikátusa részéről.

**A román nyelvű munkakönyvek
átvétele.**

Az ipartestület hivatala felhívja mindazon iparosokat és munkásokat, kik munkakönyveket az államnyelvre való becszerelés végett a hivatalnak átadtak, hogy az új munkakönyvek átvétele végett a hivatalos órák alatt e héten okvetlenül jelentkezzenek, különben azok megfognak semmisíteni és a megszerzésük iránt új eljárást fog kelleni indítani.

**Az ipartestületi könyvtár
megnyílt.**

Az őszi és hosszú téli esték enyhítése és az iparosok, valamint családjaik tovább képzése és szórakoztatása érdekében az ipartestület nagy áldozatok árán felújította könyvtárát. Felhívjuk tehát az ipartestület kötelekébe tartozó iparosság figyelmét, hogy a könyvtár minden szerdán és szombaton d. u. díjtalanul igénybe vehetik. Könyvtárunk több mint 3000 értékes művet tartalmaz, ami azonban korántsem elég ahhoz, hogy városlunk igényeit megfelelőképpen kielégítse. Eppen ezért az Ipartestület vezetősége annak tovább fejlesztését célul tűzte ki, ezért felkér minden egyes iparost, hogy kiolvast és otthonukban nélkülözhető szépírodalmi műveket, vagy szakmunkákat testületi könyvtárunknak adományozni sziveskedjenek. Az adakozók nevei a könyvtár albumában lesznek megörökítve s így ajándékuk mindenkor maradandó lesz. Bejelentésre a könyvekért érte is küldünk. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Az Iparosmenházért.

Az Ipartestület két évtizeddel ezelőtt a legnagyobb ügybuzgalom és tevékenység árán létesítette Iparosmenházát, azon célból, hogy ott az elagott, munkaképtelen és támasz nélkül maradt iparosokat elhelyezze. Csak most látjuk, hogy mily hasznos és üdvös volt elődeinknek gondossága, jöllehet, ok azt a nagy nyomort és nélkülözést, azt a viszonyok nehézségét, melyeket most élünk, előre nem látták és nem képzeleték. Ez is aztán oka annak, hogy az Iparosmenház a jelenlegi keretek között nem képes megfelelni a hozzá fűzött reményeknek. A segélyre szoruló, a menházba felvándók száma folyton növekszik, viszont a segélyek és a menház aggjainak ellátását szolgáló anyagi eszközök mind kevesebbek és kevesebbek. A menház felügyelő-bizottságának nagy gondot okoz ezen kérdés helyes megoldása és a válság elkerülése, éppen ezért a legutóbbi értekezletén elhatározta, hogy újból felhívást intéz a város összes iparosságához, hogy bármily kicsiny és jelentéktelen pénzbeli, vagy természetbeni adományával jöjjön a menház segítségére. Elhatározta még azt, hogy körlevélben fogja erre felszólítani és buzdítani az iparosiársakat s a város minden

közigazdasági intézményét és fogja kérni a segítségre. Végül kimondotta a bizottság, hogy ez év vége felé ismételtlen egy nagyarányú műsoros táncestélyt fog rendezni, abban a reményben, hogy jókedv és szórakozás mellett az iparosok és a társadalom adakozása bőkezűbb lesz.

Cipésziparosok gyűlése.

A cipészipari szindikátus új vezetőse e hónap 19-én, azaz ma vasárnap d. e. fél 10 órakor, a tagokra nézve rendkívül fontos szakmai gyűlést tart, melyre ezennel az összes cipész és cipőfelsőrész-készítő iparosokat meghívja az Elnökség.

Csizmadiaiparosok gyűlése.

Felkérjük az Ipartestület kötelekébe tartozó összes csizmadia iparosokat, hogy f. hó 19-én, azaz ma vasárnap d. u. 3 órakor az Ipartestület helyiségében rendkívül fontos szakmai ügyben tartandó gyűlésre megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel az Elnökség.

Tüzifa az iparosoknak.

A beállott hűvös időre tekintettel az Ipartestület gondoskodott róla, hogy tagjai kedvezményesen árban kaphassanak tüzfát. Felhívjuk tehát az iparosok figyelmét, hogy famegrendeléseikkel az Ipartestület hivatalát keressék fel, hol elsőrendű tüzfát kedvezményesen árban kaphatnak. Tisztelettel az Elnökség.

KEPES ELEK
orvosi kötszerész, Sas-passago 20. szám
Saját készítményű
speciális kötszerek, női és férfi övszerek

Kárpitos
munkákat a legszebb
kivitelben jutányos
árban készít
Kovács kárpitos
Strada Francisc Deac (Deák Ferenc)-utca 1. szám.

Megérkeztek az olcsó árak 7 napig!

Tentatartók iskolákban	—	Lei 45'—
Tentatartók intézetekben	—	Lei 45'—
Tentatartók hivatalokban	—	Lei 120'—
Befőttes készlet csiszolt	—	Lei 112'—
Tészta készlet szines	—	Lei 215'—
Gyümölcs készlet kristal	—	Lei 126'—
Kukortartó kristal	—	Lei 20'—
Vizespohár csiszolt	—	Lei 4'50
Boroskészlet csiszolt	—	Lei 56'—

Konyhai főzőedények, kávéházi felszerelések, éttermi felszerelések, cukrászdai felszerelések. Lámpaárak k. reskedőknek, lámpaüvegek, demjonok, boros- és likörös palackok. —
Képkerekezés. — Ablak-üvegezés.
Táblaüveg építészeknek, asztalosoknak leszállított árakban.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Fratii KOMLÓS Testvérek

üveg-, porcellán-, lámpa- köedény és táblatüveg gyári raktár, Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Nicolae Jorga (volt Zöldfa-utca) 13. sz. — Telefonszám 372.

A valódi

SCHICHT

A valódi

SZARVAS védjegyű SZAPPAN

kiméli értékes fehérműjét.

Értesítés. Értseim mélyen
tisztelt vevőközön-
séget, hogy **fonálüzletemet kötő**
és **szövőüzemmel** kibővíttem. —

Készítek legmodernebb kivitelben kötött ruhákat,
kosztümöket, szvettéket, divatmellényeket stb.
A megrendelt árut egy Belsőből hozott híres kötő-
mester készíti.

ROSENBERG fonálárúház Sas-passage.

Gyermekek kocsik
GYÁRI ÁRBAN KAPHATÓK

SZÓKE MIKLÓSNÁL

STR. VLAHUTA (SZT. JÁNOS UTCA) 22. SZAKSZERŰ
JAVÍTÁSOK, ERNYŐK GUMMIZÁSOK STB.

VEGYTISZTÍTÁST VÁLLAL

Pályolat gőzmosóda

Str. Gen. Mosoiu (Mezei Mihály-utca) 7.

MOS, TISZTÍT, VASAL

Kívánatra házhoz küld és hazaszállít.

Új villamos
szaküzletet nyitottam!!

Tungsram égőket és szerelési cikkeket rak-
táron tartok. Berendezést jutányosan készí-
tek, valamint modern drótvázakat és azok
művészi behuzását. Szíves megkeresést kér:

Wallfisch Lajos

Str. Nic. Jorga (Zöldfa-u.) 21.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Vizumokat

legelőssban, leggyorsabban megszerez,

Páris és Franciaország

bármely városába megbízást vállal,

Utlevélügyben díjmentes felvilágosítás,

Naponta útárjárát Brassó, Bucarest,
Kolozsvár és Temesvár közt.

Schreier ügynök és
Iosif Vulcan (Nagy S.-u.) 1.
Vaslovics-ház.

DIANA SÓSBOROSZESZ
AZ EGYEDÜL VALÓDI
ÜGYELJÜNK A DIANA NEVRE

„Rador” 755

SZŐNYEGEK, BÚTOROK RÉGISÉGEK
VÉTELE ÉS ELADÁSA.

ZONGORÁKAT LEGELŐSSBAN

STERNBERG NÉE

ORADEA-MARE, PIATA UNIRII No 2

N. Brück & Co

Str. Alexandri 11. Iparkarnara
(v. Teleki-utca) 11. épület.

Rendszeres és direct vonalak

Argentina

Brazília

Uruguay

Mexico — Cubá-ba

utazóknak, ktk díjmentes fel-
világosításért és prospektus-
ért forduljanak hozzánk.

Központban kitértő ház
complett lakással, tüzeltel,
istállóval, kerttel sürgősen
eladó. A város minden ré-
szén kisebb-nagyobb be-
költözhető lakásos házakat
tudok 100 000 leitől 1 mil-
lióig. — Bútorozott szobák
kellők. Bármilyen megbí-
zást elfogad, megelége-
désre követhet.

Özv. Zilahy Gyuláné
ált. kereskedelmi irodája,
Alapi-u. 1. Otthon 1—4-g.

Modern chamotte

kályhák

különböző színekben rak-
táron, 2500 Leitől kaphatók
valamint átrakásokat és
javításokat vállal

Varga György

kályhás mester

Str. I. Cioldas (Berkovici) 3

Irodabútorok,
parketták
Rimanóczy

Mindenféle fenyő-
és tölgy-fűrészáru
jutányos áron, első-
rendű minőségben
kapható

műbutor és parkettgyár
rt. Oradea-Mare Strada
Clujului 117. Telefon 279.

Budapestre utazók figyelmébe!

Ha Budapestre utazik, csak az

Eiek Pensió-ban

szálljon meg!

A legelőkelőbb, legegységesebb és legelőssabb
pensió. Nagyváradiai találkozó helye.

Budapest, Rákóczy-ut 9, II. emelet
Kossuth Lajos-utcánál

Gulyás Károly
műbutor és
épület **asztalos**

Str. Berthelot (Sal Ferenc-u.)

8.

A szakmába vágó mindennemű
butor és épület **asztalos munkálatok**
a legegységesebb kivitelig. Kérem a
nagyérdemű közönség becses pártfogását.

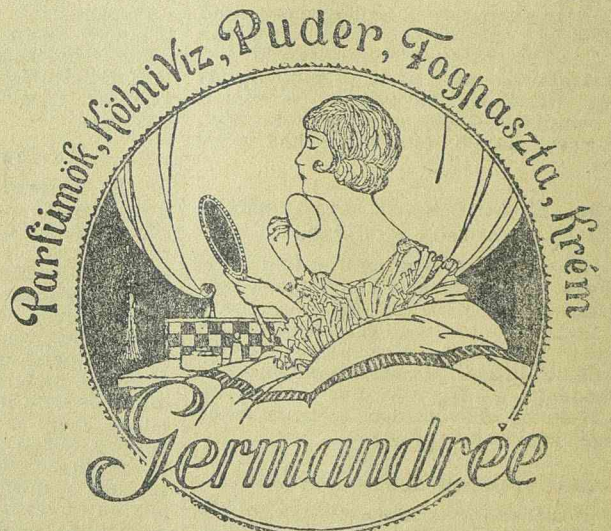
Harisnya, keztyű, csipke, hímzések, rövidárak és

SZABÓKELLÉKEK
GYAPJÚ SWETTEREK

legelőssban beszerezhetők

Kék Csillag Aruházban

Piața Unirii (Szt. László-tér)

Biharmegyei Népbank R.-T.

Központ: Oradea-Mare. — Fiókok: Beius, Vascau.

A „Timisiana” Takarékos és Hitelbank r.-t.

Timisoara, afiliatiója.

Foglalkozik a banküzlet összes ágaival.

Áttalásokat a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöl Románia bár-
mely piacára, különösen azonban **Temesvárra.**

Visszafizetik a Consiliul Dirigent nemzeti kölcsönkötvényeit

1919-ben a Consiliul Dirigent nemzeti kölcsön jegyzésére hívta fel Erdély és a Regát lakosságát. A jegyzések ellenértékéül kötvényeket bocsátottak ki s ez év tavaszán felhívtak mindenkit, hogy a kötvényeket szolgáltatssa be, mert az állam a kölcsönösszegeket visszafizeti. Tegnap megérkeztek a nemzeti kölcsönkötvények s a kiutalások is. Akik tehát beszállították a kötvényeket, jelentkezzenek a pénzügyigazgatóság pénztári hivatalában, ahol kifizetik a kötvényekről szóló elismervény beszállgatása ellenében a jegyzett összeget 1:2 arányban. Eddig a következők utalványai s kötvényei érkeztek meg:

Graur Dániel, Andru Corneliu, Roman Romulus, Sarao Ivan, Hasas Dimitrie, Ciortiu Ioan, Tor-dau Florica, Popa Dimitriu, Hann Carola, Magyar Altalanos Hitelbank, Crainic Florian, Petru Eugen, Gioras Viora, Stanea Teodor, Gaiha George, Cernau Mihály, Tripon József, Popa Mitruné, Mitrau Tanase, Horváth Endre, Puscas Ioan, Hacker Benjámin, Botix Gh., Serbu Petru, Moldovan George, Selegeanu Teodor, Hachisen Ilie, Iles Bernat, dr. Weisz Jakab, Bulzan Petru, Bondar Th., Berca Ivan, Kádár Péter, Dumitru Maria, Tendau Gh., Hess Béla, Véghső Gabriella, Safirescu Alex, Dumitrescu Anton, Bernáth Lajos, Hana Ioan, Cinteia Ioan, Fr. Nagy Fr., Méhes Teodor, Stefan Popescu Mercel, Fildan Aurél, Bodó Petru, Saver Benst Kuy, Heitza V., Dudifescu Gh., Ducher Leopold, Politzer A., Elek Sándor, Saras Vasile, Nanu Alex.

NYILTÉR

Mindazon rokonok, ismerősök és jó barátok, kik felejtethetlen férj m, illetve édes apánk elhunytával részvételkel felkerestek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Lerchner Károlyné és családja.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u.: Mintha álom volna, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Árvácska, bérleten kívül.

Hétfő: Árvácska, A) bérlet.

Kedd: Süt a nap, B) bérlet.

Szerda: Leláncolt ember, premier bérleten kívül.

Csütörtök: Leláncolt ember, másodsor A) bérlet.

Péntek: Rózsika lelkem, operettjudozság, előszőr B) bérlet.

Szombat d. u.: Lila akác, olcsó helyárakkal.

Szombat este: Rózsika lelkem, másodsor, bérleten kívül.

Vasárnap d. e.: Munkáseleadás.

Vasárnap d. u.: Három grácia, mérsékelt helyárakkal.

Árvácska

(Operett-bemutató.)

Zsufolt ház előtt, őszinte és meleg sikert hozott a Zerkovitz-Bús-Fekete operettje, az Árvácska. Budán debütált a darab Kiss Ferencel és Rátkaival és annyira a közönség szeretetében felfogott a különben tipikus pesti operett, hogy az őszi szezonra át kellett vinni a budapesti Királyszínházba, ahol ma is sorozatos előadásban megy. Ezzel nem azt akarjuk konstatálni, mintha Zerkovitz, az ismert komponista eltért volna eddigi jól bevált zenei-patronájától és az Árvácskában valami különleges és egyéni muzsikát hozott volna. Korántsem. Az Árvácska is csak a szokványos Zerkovitz-zene. Úgyesen applikált, rutinos kézzel összeválogatott, de tagadhatatlanul a közönség szíjajze szerint való dallamos és egészen könnyen emészthető muzsika. Kabarészerű betétek, keleti és spanyol perszivaláskok, telítüzdelve a pesti élet tőzdehumorával. Abrándos szerelmi duettek, pattingó dzeiggék, cigányos mulató nóták és sarkantyupengésre stimelt csárdások. Szóval minden és mindenből: ügyesen, könnyedén és mulattatóan egy szekerbe szed-

ve, ez az Árvácska Zerkovitz-zeneje.

Természetesen a partitúra is teljesen hozzáismul. Naiv, édeskés mese, a kis boltos leányról, aki máról-hónapra dollárokat, kastélyt, birtokot örököl, de nem szédíti meg a szerzők által adományozott gazdagság, hanem szívében, szerelmével a mellé áll, akit szegény segédnek hisz, aki azonban és természetesen próbáttevő gazdag ur. Ez a muzsika és a reája szabott mese tetszett a közönségnek. Es nem is csodálkozunk rajta. Szórakoztató, mindvégig mulattató és kedves ez a különben nem nagy igényű operett.

Az előadás gondos és színes volt és a szereplők sok ambícióval vitték sikerre ezt a sláger-operettet. Kertész Mancsi és Betegh Béby a darab primadonna-szerepeit vitték. Lényegében egyik sem primadonna a szó szinpadai meghatározásában, de igyekezett ilyen irányban figyelemreméltó. Kertész Mancsi játékában is inkább a szentimentális, prózai jelenetek voltak a jobbák és hatáskezőbbek. A primadonna-allűrök helyett inkább közvetlenségével és kedves, diszkrét-tónusu stílusával érdemelte ki a bőségesen kijáró tapsokat. Betegh Béby temperamentumos, helyenkint, ha túlzással is, karakterizáltan adta a pesti boltosné leányát. Táncai és tolettjei tetszettek. Pogány Janka ötletes és mulattató figurát hozott, mint rendszeren. Föltétlen dícséret illeti a két férfiszereplőt és első helyen talán Rohonczyt, az új bonvivant. Igen megnyerő megjelenés, sima és elegáns a játéka. Kellemes és bárszonyosan meleg tónusu hangja pompásan érvényesült. Bihari ösztönös humora, jó figurája, readkívül ügyes tánca és ötletesség nem tévesztett hatást. Kisebb szerepekben meleg és őszinte volt Madas és readkívül nagy sikere volt a kis Jackie-trió táncának. Különösen a bájos és ügyes Ligeti Mancsi érdemelte ki a neki jutó tapsokat. Fényes Lili, nagyobb szerepekre is predestináltan, föltűnt üde, kellemesen csengő hangjával. A zenekart Békefy Mihály vezette lendülettel, azonban az összhang a szinpad és az orkeszter között akárhányszor elvesztette a helyes kontaktust. Hetényi főrendező biztos kézzel és erős kolerittal rendezett.

— Árvácska. Két zsufolt ház kacagta végig Zerkovitz legújabb és legjobb operettjének, az Árvácskának pénteki és szombati előadását. A változatos és rnedezésében bravuro operett a legteljesebb sikert érte el a közönség minden rétegénél. A szünni nem akaró tapsvihar egyformán jutalmazta a szereplő művészeket, T. Pogány Janka, Kertész Mancsi, Betegh Bébyt, Fényes Lilit, Rohonczyt, Biharit, Madast és Martineket, valamint Hetényi főrendezőt, aki a legteljesebb rendezői művészettel hozta ki a darab szépségeit és ötleteit, továbbá Antalffy Margit növendékeit Ligeti Macát, Zilahi Jósák Gabit és Homoki Józsefet, akik mint apró Jackie Coogannokat táncoltak. De kijutott a sikerből Békefy Mihály karmesterek és annak a fényes kiállításnak, amellyel a direktio az Árvácskát színre kiállításnak, mellyel a direktio az Árvácskát színre hozta. A pompás operett vasárnap bérleten kívül, hétfőn pedig A) bérletben kerül színre a premier szereplőivel.

— Leláncolt ember. Szerdán este a drámai ensemble ismét premierrel lép a közönség elé. A modern drámairodalom egyik legizgalmasabb eszelekményü és legjobban megkonstruált terméke, a Leláncolt ember kerül színre. A kitűnő szövevényes meséjü dráma első előadására a társulat legjobb erői azzal az ambícióval készülnek, mely csak a ki-vételes sikert ígérő daraboknak jár ki. A dráma nagy szerepein Jósika Mici, H. Körösi Juci, Gál Piri, Tóth Elek, Martinek, Hevesi és Madas ösztökodnak. A rendezés nem mindennapi feladatát Tóth Elek végzi. A leláncolt ember csütörtökön A) bérletben kerül színre, míg a szerdai előadás bérlet-szünetben kerül színre.

Mérlegképes könyvelő

perfect magyar,német levelező
azonnalra állást keres.

Szíves ajánlatokat „MÉRLEGKÉPES” jel-
igére a kiadóhivatalba kér.

Használt nagy

VASKÁLYHÁKAT

megvéte re

KERESÜNK

ajánlatok a „Nagyvárad”
kiadóhivatalába küldendő

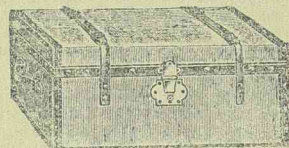
Kitűnő zamatu több évbe i

6-borok literenként 15 lei

Nagybani vételnél árengedmény.

Hajdu János

Sr. General Ho'ban (Széles-utca) 41.

Gyárunkban, Sr. Cuza Voda (Szacsay-utca)
18. szám alatt egy külön

detail áruosztályt rendeztünk be
elsőrendű bőröndárunk, berendezett ka-
settáink és iskola-táskáink eredeti gyári
árban való elárusítása céljából. Felvállalunk
továbbá mindenféle szakmánkba vágó kü-
lönleges bőröndárak elkészítését méretek
szerint, ugyszintén vállalunk javításokat is.

Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyár

Sr. Onza Voda (Szacsay-utca) 18. szám.

A porcellán kiállítás

I. hó 23-án
nyílik meg.

Nagyvárad még nem látott ilyen!

Előráso és
csinos kivitel-
ben, jó minő-
ségü

DIÁK
EGYENRUHÁK
WOLLÁBNÁL

Oradea-Mare, Strada Coşâniceanu
Várady Zsigmond-utca 11. sz. alatt

Vincellért

szakképzett(, földmivelő, gyümölcs-
termelő) keresek egy mar tiltett
és tiltás alatt levő szőlőtelepre. —
Előnyben a nős, 30—40 év körüli
férfi. — Cim:

V. GEORGESCU, Bârlad

fost prefect, director Bancei Țaranilor.

Eladó vitrineket
és asztalokat
sürgősen keres a
Dorotheum

Ciorogariu (Ur)-utca. Pramontrei gymnasium 1.

A legkisebb hirdetés ára 30 le!

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 le, vastag betű 6 le

Aranyat, brilliáns, gyémánt köveket, ezüst tárgyakat állandóan magas árrban vesz. Hírhedt ékszerke eskedő, Piata Unirii 5

Levelezés

„Imre” jeligére levél van a kiadóban. 296

HÁZASSÁG

Házasságokat előkelő, vagyos, ur körökben diszkrétén közvetít. F. a. a. g. Jenő irodája, Budapest, Népszínház-utca tizenhat. Cég elzestelen levelezés. Díjlan felvilágosítás. (Válaszbelégel meléklendő) 27

Van még talán igazi lértiszv, mely nekem van teremvte? ... Most elindultam megkeresni azt. Kezretény, árva vagyok. Vagyonom kétféle Leien felől! De jövedőbelim csak az lehet, aki nem pénz, hanem egy hűségese szerető h. ivestársat keres. Teljes című levelet „Előlelemtentes” jeligére kiadóhivatal továbbít. (Névtelen kalandnak minősíték) 30

OKTATÁS

Myoladikos zsidó lyceumista tanítványt vállal. — Cím: Biró József, Zárda-utca 1. 149

Gajdu lyceumban érettségizett joghallgató lyceumi, középiskolai és magántanulók tanítását vállalja. — Címeket Szaroveszky-utca 2. Tözsdebe. 156

Román, német francia és angol nyelvet tökéletesen, könnyű és gyors módszerrel okcsón tanít: Jean Goldburg, Str. Mărăști (Lázár Vilmos-ú) No. 3. Celea Dobanfilor (Rukovszky-ut) sark. 311

Minta iroda

csakis gyakorlatilag tanít. Könyvtálat, levelezést gyorsírást, gépirást, nyelveket.

Fordítások

Könyv-revizók és felleltetések.

DONÁT

Strada Gojdu Nr. 30. Október elsejétől külön román tanfolyam román tanár vezetése alatt.

LAKÁS

Gyermektelen keresztény ur házaspár tisztá butorozott szobát keres, esetleg könyha használatat vagy kosztál. Cím a kiadóban. 262

Első-előnm kettőszobás lakás: hasonlólvai vagy egy szobával központban. Cím Hegedűs irodába. 293H

Szép butorozott szoba idősebb uriembernek ur családnál kiadó. Cím a kiadóba kér. 273

Raktárnak, műhelynek világos suterén kiadó. Vas, Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 17. 300H

Ösönosan butorozott különbejárta szobát a központban keres főtiszvisele, lehetőleg a Szent László-ter közelében. Cím a kiadóban. 288

Három szobás lakást keresek, lelépést fizetek. — Csaba, Hármás-ú. 9. 281H

Egy-kétszobás lakásokat tudok. Butorozott szobákat központban, külön bejárta ingatlan követtés. Tűzifa megrendelhető Balázsenél. Telefon 8-15. Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 21. 303

Beköltözhető 1-3-4 szobás lakások, butorozott szobák, házak, szőlők, eladó butorok vannak. — Tűzifa megrendelhető, utlével vízumozás. ARDEAL Iroda, F. posta mellett. Telefon: 203. 309

Női szabáshoz megfelelő szobát esetleg előszobával üesen, butorozva magas bérért sürgősen keresünk. Iroda Pável-ú. 5. 314

Alkalmazás

Domborműnyomda és pecsétgyár ügyes utazót keres. Levelet „Magyar, román nyelvismerek” jeligére a kiadóba kérék.

Éret's gizett jegyzői oklevéllel bíró keresztényen egyén á lást keres. Kaució képes. Cím a kiadóban. 263

Fas. akmban némi gyakorlatlalt bíró 20 éves fiatal ember á lást keres. Szíves megkereséseket a kiadóba kér. 289

Perfoot német—magyar leve ezó, minden irodai munkában jár as, állást keres. „Nöten” jeligére kér választ a Hegedűs Hirlap-iroda utján. 290

Házmasternek ajánlkozik tisztességes házaspár Cím a Hegedűs Hirlap-rodában. 313H

Gép- és gyorsíró, könyvelési tisztviselő állást keres. Címeket a kiadóba kért. 302

Szakácsnőt jó bizonyítvánnyal keresek. Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 35. Erűd. 299H

Kiszo galó nő kötött áru szakmában társas, akiperfect románul beszél felleltetik Vezér áruház. 305

Szerény zsidó uileány elmenne vidékre gyemekkel, a háztartásban is jártas. Cím a kiadóban. 291

Adás-Vétel

Kiserleti dynamo-gép kézi hajtá ra jutnyos árrban eladó. Str. General Holban (Széles-utca) 19. sz. 248

Eladó antik arany zsebbóra, kúcsal húzó Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 297H

Szilfa ebédli, gyönyörű, eladó, megékinthető Bodis asztalosnál Mezőtelegen. 224

Selyem horgolt ridikülök, fehér nec terítők kaphatók Szász, Ferdinand kiraly (Rákóczi-ut) 30 jobbra. 975

Ez adótozás miatt eladó telek megkezdett építkezés és épületanyagokkal 65 ezer Leiert. Etekezni I. C. Bratianu (Szaniszló-ú. 25 Bodega. 287

Eladó filé csipkék, betétek, mot vók, giprűle motívok, kézimunka stork, fűgönyök, arany és fehér terítők diványra nák, zsebkendők, abrosz 12 szalvétával egy vég finom rum-borjál váson, kelim abrosz, nappali abrosz, egy 12 szemelyes porcellán, egy 6 és 12 szemelyes ezüst evőeszköz Gobleinképek, szőyegek, álló lámpaernő. Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. sz., jobbra. : ZÁSZ. 977H

Egy 6-8 HP Stabli benzinn motor és egy 600 amperes, 65 voltos dynamo, mindelő kitűnő és üzemi ké, es állapotban bármikor kipróbálható külön is, azonnal eladó. Apolló mozgó, Szilagy-somlyó. 312H

URHÖLGYEKI
Aki szépen szeret ruházkodni, bizalommal keresse fel
Fülöp Dániel
angol francia női divat szalonát, Str. Vlahuta (Szent János-utca) 12 szám. Szolid árák, pontos kiszolgálás. Tanulólányok felvételnek.

4 szobás, fűtőszobás magánház Szent János utcán 400.000 Le-ért eladó. Vevő címét „Aznap e foglalható” jeligére a kiadóba kérem. 308

Kötelemtes bérra otaköz pontban, beköltözhető házszobás házassal, előnyös fizetési feltételekkel, továbbá kisebb nagyobb házak beköltözhető házással eladók. Várad, Str. N. Zsisa Lukács Gy. utca, 34. Telefon 17-28. 37

Antik énefia keretes, alabástrom oszlopok ora, aszon ebédli, nácl vilanycsillarak, kerek ebédliasztal, joutasztal, hencser ocson sürgősen eladó Ardeal, F. posta mellett. 310

Iskola táskák
akta táskák,
finom fűtűk, kefék, illatszerek, játékok, utazó kosarak az iskolaidényre legolcsóbbak a

D'OR-ban
Regele Ferdinand 16.

Magas árban veszek

brilliáns, arany, ezüst ékszerket és disztárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szápadlást, arany és más hámis fogakat,

Freund Benjámín
ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. Szechenyi-szálló épület. Ész szer ocsó áron kapható.

Eladó ebédli, háló, nappali komplett szoba, ágyak szekrény, fekete taragott konzul tűkör és kis asztal, szoba mozi teljesen jó, hosszú zongora. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 976

Házak eladók. Házaladás, me bizsokot vállalunk. — Kolosonéket megse zúnk. Magánpénzeket jutalékkal helyeztünk. Adásy teli R. Parcul Traian 12. Értésítés déuán. 5

SZALAGFÜRÉS (fűvázás, teljesen jókornban, jutányos árrban eladó. Str. General Ho an (széles-utca) 19. szám. 249

Telket, lehetőleg központban, megvételre kerek. Vétés, Pece-ú. 12. 294

Eladó fekete pilis kabát, Take Jonescu (Körös-ú) 21., 4. ajtó. 295

Eladó divatos sötétkék, opo-onnal dsztírt kosztum és egyéb női ruhák. Str. Iosif Vulcan Nagy Sándor-ú) 6. iszt, ajtó 3. 298H

Eladó női használt sötét hosszú kabát, nagyon olcs. n. Bul. Reg Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 280H

Eladó ocsonba ok tűkörsekreény (trumeau) mirvanvapal és egy ismétlő falióra Bul. Re. Ferdinand 12., III. emelet. 22. 132H

Mezey Mihály-ú. 5. számú ház jutányos áron eladó. Etekezni Dancse lüsterűz et, Str. Calea V. oriei (Kolozsvári-utca : 2. 306H

Iskola táskák
pénztárca, bőreticűl, divat övek és gyönyörök, utazó kosarak és

gyermekkosci
a legolcsóbban
SZABÓ
fésűáruházban
Sas-passage 42. szám

Különlélek

Elsőrendű mellényszabot unkat vála. Str. Vas l. Goubra Halász-ú) 33. 292

Fatkánylást felelősséggel vállal. Cím: Hegedűs Hirlap-rodában. 269H

Öszi, téli női kosztümök, köpenyek, ruhák és térféfé neműek 2-0 -00 leig izese-en készülnék a legeszebből a legdivatosabb Nigesztelep 100/62. Schwartz-ház. 340

Fenzkölösön beálázásra, bármilyen biztosítóra azonnal kapható. Különbejárta szobákat, lakásokat, üzlethelyégeket leggyorsabban közvetítünk. Iroda: Ep. Pável-utca 5. 277

Zongora hangolást és javást, kiváó szakértelemmel elvállal hívásra vidékre is megy, kiválóan kiképzett, budapesti „Országos Zene Conservatorium”-i (hangverseny) hangoló. Cím: O áh Imre, Str. Nicolae Zsiga No 35. (Voll Lukács György-utca 35.)

Fiatal asszony idősebb uriember társat keres egy kis üzlet berendezéséhez 5-6000 lejel. Kerek ajánlatot. Hálás társ jeligére a kiadóba. Levelet kérem jelezni. 304

Utólv, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban Zenker fényképszélnél, Str. I. C. Bratianu Szaniszló-utca 25. Felvétellek este 8-ig.

Piliss és gouvre munkák nagyon olcsó árrban készünek Strada Alexandri (Teleky-utca) 22. sz. alatt, a kapuval szemben. Ny.

Mindennemű himzést, movgamokat vál alok házaknál és otthon. Alapit-utca 8. 311

Harzi kanárk, filel munkák, szobanövények eladók. Juhász, Pece-ú. 18.

ÓRÁK
szakszerű javítását a legkomplikáltabb kifogástalanul
TISZAY
végzi, Str. Alexandri (Teleky-ú) 9. Jutányos árák. Pracz munka.

Sürgősen eladó

egy nagyon szép mahagóni szalon és egy alig használt szépháló szoba berendezés. Str. Take Jonescu (volt Körös-utca) 32. szám

Tonknál

Arany ezüst gyémánt brilliáns platínát és hamis fogakat magat árrban beváltok. Órák ékszeret jutányos árrban kaphatók, ugyanott mindenféle disztárgyak, szőnyegek, porcellánok és antik butorokat bizományba elfogadok.

Weisz Lipót
órás ékszerész és régiségkereskedő. Strada Avram Iancu Kossuth-utca 18. sz.

VICTORIA
Kertgazdasági és magtermelő részvénytársaság

Magtermelési, kiserleti, kertészeti, falkola- és szőlőoltvány-teleppel

Nagyvárad

Tul productio miatt kiárusít cca 100.000 cserpes virágot, szobanövényt és diszcserjét. — Árák már 5 leitől.

Ajánlja: 1. oszt. koronás gyümölcs-facsemetét. — Árák 50 leitől. 1. oszt. 1 és 2 éves gyökeres szőlőoltványait. — Árák 4 leitől. Németország legnevesebb magtermelőitől importált főzelek és virágmagvait. Magkereskedőknek és kertészeknek 10% árengedmény. Kertészeti műszaki irodája vállalja kertek, szőlők és parkok felújítását, létesítést. Ilyenek létesítésére terveket készít, költségvetéssel szolgál. Balassa-téri körtészetében legolcsóbb árrban készülnék izléses csokrok virágkosarak és koszorúk. Kertészeti hasznos utmutó ója december hónapban jelenik meg. Téli eltartással burgonya, sárgarépa, pereszelyem és egyéb főzelekek nagyban és kicsinyben megrendelésre házhoz szállíttatnak.

Magkereskedés: Bulv. Reg. Ferdinand 53. Központi iroda: Bulv. Reg. Ferdinand 36. Virágkertet, falkola és szőlőoltványtelep: Balassa-tér 3. Magtermelőtelepek: Váradszőlős

Ebédli
modern vítrinnel 6 bor-zék, 2 bór-fotel páisander 50.000 Le-ért sürgősen eladó
Cím: Sternbergnél kishidő

Veszünk
butorokat, szőnyegeket

teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosola (Mezey Mihály-utca) 10